

Moderna Museet
Box 16382
SE-103 27 Stockholm
Sweden
www.modernamuseet.se

Besöksadress/
Visiting adress
Skeppsholmen
+46 8 5195 5200 Tel
+46 8 5195 5210 Fax

MODERNA MUSEET

Dnr MM 2010-22-37

Regeringen
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Moderna Museets årsredovisning för 2009

Moderna Museets årsredovisning för 2009 överlämnas härmed.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 19 februari 2010

Lars Nittve
Överintendent

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 ÖVERINTENDENTENS INLEDNING.....	3
2. RESULTATREDOVISNING.....	4
2.1 INLEDNING.....	4
2.1.1 Verksamhetens indelning – prestationerna.....	4
2.1.2 Verksamhetens kostnader.....	4
2.2 SAMLA OCH BEVARA.....	5
2.2.1 Inledning.....	5
2.2.2 Konservering och förebyggande åtgärder.....	6
2.2.3 Förvärv och donationer.....	7
2.2.4 Konstdatabasen och bildrättigheter.....	7
2.2.5 Fotografibiblioteket.....	8
2.2.6 Forskning och samverkan med universitet och andra museer.....	8
2.3 VISA.....	9
2.3.1 Samlingspresentationen.....	9
2.3.2 Visningsmagasinet.....	9
2.3.3 Depositioner och utlån.....	9
2.3.4 Utställningar och kataloger.....	10
2.3.5 Besökarna, publiken.....	12
2.4 FÖRMEDLA.....	14
2.4.1 Barn- och ungdomsverksamhet.....	14
2.4.2 Visningar.....	15
2.4.3 Program.....	16
2.4.4 Tillgänglighet för funktionshindrade.....	17
2.5 VERKSAMHETEN I MALMÖ.....	17
2.6 UTSTÄLLNINGSERÄTTNING.....	17
2.7 PERSONAL- OCH KOMPETENSFÖRSÖRJNING.....	18
2.7.1 Rätt kompetens.....	18
2.7.2. Medarbetares kompetens nyttjas effektivt.....	18
2.7.3 Personalsammansättning som präglas av mångfald.....	19
2.7.4 Attraktiv arbetsgivare.....	19
2.7.5 Hälsöfrämjande arbetsplats med god arbetsmiljö.....	20
2.8 LOKALKOSTNADER.....	20
2.9 AVGIFTER OCH BIDRAG.....	21
2.9.1 Avgiftsbelagd verksamhet.....	21
2.9.2 Sponsring.....	22
2.9.3 Bidrag.....	22
2.10 SAMARBETET MED AM OCH NM.....	23
2.10.1 Arkitekturmuseet.....	23
2.10.2 Nationalmuseum.....	23
3. FINANSIELL REDOVISNING.....	24
BILAGA 1: Förteckning över inköp och gåvor.....	35
BILAGA 2: Förteckning över utlån.....	38
BILAGA 3: Förteckning över programverksamheten.....	39

1 ÖVERINTENDENTENS INLEDNING

För ett år sedan hade jag glädjen att skriva en närmast triumfatorisk inledning till 2008 års resultatredovisning. Museet hade haft ett av sina allra bästa år, med stora besökstal, fantastiska donationer och inte minst utställningar.

Det är svårt att variera orden inför resultatet av 2009 års verksamhet. Fantastiskt har faktiskt blivit ännu bättre! Årets besökssiffra 582 000 besökare gjorde inte bara Moderna Museet till Sveriges mest besökta konstmuseum, det var också den bästa besökssiffra museet någonsin har haft under sina 51 år – undantaget de tre åren med fri entré. Över huvud taget kan läsaren av denna rapport se att visarna fortsatt pekar i topp. Mottagandet från såväl publik som kritik av utställningarna - det må vara en ung samtida japansk konstnär som Tabaimo, en etablerad samtidskonstnär som Andreas Gursky eller Clay Ketter, en rik presentation av 70-talets fotografi-scen, en återupptäckt ljuspionjär som Anthony McCall eller en sensation som utställningen Dalí Dalí med Francesco Vezzoli – har varit fantastiskt. Uppmärksamheten utomlands för museets verksamhet bara ökar – och Dalí/Vezzoliutställningen blev också museets mest besökta någonsin.

Även detta år har många viktiga inköp kunna göras – inte minst tack vare medel från kampanjen Det Andra Önskemuseet och bidrag från The American Friends of the Moderna Museet Inc. 77 verk, varav flera omfattande installationer, har köpts in och 90 verk har museet fått i donation. Stödet från näringslivet har varit fortsatt gott, med en bibehållen hög nivå på sponsorsamarbetena, något som varit särskilt glädjande i ljuset av den ekonomiska kris som kulminerade våren 2009. Att museet åtnjuter ett starkt och entusiastiskt stöd från sina besökare kan noteras på många sätt. Ett exempel är förstås det faktum – som inte syns i denna årsredovisning – att museets vänförening, Moderna Museets Vänner på bara några år har tredubblat sitt medlemstal och nu har över 11 000 medlemmar.

Det stöd som museet upplevt under året, från publiken, sponsorer, donatorer och inte minst konstnärerna är förstås det bästa kvittot på att vi möter de höga förväntningar som med rätta ställs på detta, ett av världens mest ansedda museer för 1900- och 2000-talskonst. Varmt tack för ert stöd och sist men inte minst till museets fantastiska, entusiastiska och professionella personal!

Stockholm i februari 2010

Lars Nittve
Överintendent

2. RESULTATREDOVISNING

2.1 INLEDNING

Denna resultatredovisning har en annorlunda disposition jämfört med de närmaste föregående åren. Detta beror på att regeringen har förändrat redovisningskraven. Förändringarna innebär att de flesta av de tidigare relativt detaljerade åiterrapporteringskraven nu har ersatts av mer generella riktlinjer som ger den enskilda myndigheten större möjligheter att anpassa redovisningen efter den egna verksamheten.

Enligt de nya reglerna ska myndigheten redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och till vad regeringen i förekommande fall särskilt har angivit i regleringsbrev eller annat beslut. Myndigheten bestämmer själv, om inte regeringen har beslutat något annat, om indelningen av resultatredovisningen. En övergripande restriktion är att den främst ska avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader. Därutöver finns också krav på att resultatredovisningen ska vara överskådlig och rättvisande.

Enligt huvudregeln ska redovisningen avse de tre senaste åren. Eftersom redovisningen nu har en ny indelning är det inte praktiskt möjligt att redovisa utvecklingen för en treårsperiod fullt ut. Till stora delar innehåller redovisningen dock en minst treårig tidsserie.

2.1.1 Verksamhetens indelning – prestationerna

Moderna Museets, av regeringen fastställda, verksamhetsindelning bestod under flera år av tre verksamhetsgrenar – Bevarande, Förmedling och Kunskapsuppbyggnad. Fr.o.m. 2008 ersattes dessa tre av en enda verksamhetsgren nämligen Museiverksamhet och fr.o.m. 2009 bestämmer museet själv hur verksamheten ska indelas,

Museet redovisar fr.o.m. 2009 verksamheten indelad i fyra grupper eller prestationstyper. Enligt museets mening ger dessa fyra grupper en god bild av i stort sett hela verksamheten samtidigt som kravet på överskådlighet kan uppfyllas.

De fyra verksamhetsgrenarna eller prestationstyperna är:

1. **Samla och bevara** (förvärv och donationer, konservering och förebyggande åtgärder, konstdatabas samt fotografibibliotek)
2. **Visa** (samlingspresentation och visningsmagasin, utställningar och kataloger, deponier och utlån)
3. **Förmedla** (visningar, program, barn- och ungdomsverksamhet samt tillgänglighet för funktionshindrade)
4. **Malmö-verksamheten** (under 2009 öppnade Moderna Museet permanent utställningsverksamhet i Malmö som enligt regleringsbrevet ska redovisas särskilt)

Eftersom resultatredovisningen ska innehålla en fullständig fördelning av myndighetens totala kostnader och intäkter redovisar vi också en prestation som benämns **Övrigt**.

De verksamheter för vilka museet har fått särskilda **Bidrag** redovisas särskilt liksom den **Varuförsäljning** för vilken full kostnadstäckning krävs.

2.1.2 Verksamhetens kostnader

Kostnaderna indelas i direkta kostnader, lokalkostnader samt overhead-kostnader.

Till de direkta kostnaderna förs, förutom de kostnader som är direkt och omedelbart hänförliga till en viss aktivitet eller projekt, även personalkostnaderna för den personal som direkt arbetar

med de fyra verksamhetsgrenarna. Moderna Museet har inte någon särskild tidredovisning varför fördelningen av personalkostnaderna till viss del har skett genom bedömningar och schabloniseringar.

I lokalkostnaderna ingår förutom hyror även kostnaderna för städning och bevakning. Lokalkostnaderna svarar för nästan en tredjedel av museets totala kostnader och till skillnad från många andra myndigheter är dessa kostnader inte påverkbara. Det är istället så att till stor del är det lokalerna som utgör själva verksamheten eller i varje fall till mycket stor del anger både förutsättningarna och begränsningarna för verksamheten. Det är svårt att på ett rättvisande sätt fördela lokalkostnaderna mellan de olika prestationerna, dels därför att Förmedlaverksamheten till stor del sker i de lokaler där utställningarna visas, dels därför att en stor del av lokalytan består av allmänna utrymmen. Vi har valt att låta Visa-verksamheten bära kostnaderna för alla lokalytor som används för utställningar av permanent och tillfällig natur. Förmedla har endast belastats med lokalkostnader för de ytor som används enbart till Förmedlas verksamhet. Alla de gemensamma och allmänna lokalytorna redovisas under Övrigt.

Overheadkostnaderna består huvudsakligen av personal- och omkostnader för ledning och administration. Dessa kostnader har fördelats på de fyra prestationerna proportionellt i förhållande till de direkta kostnaderna (exklusive lokalkostnader).

De direkta intäkterna i form av entréintäkter, försäljningsintäkter, deltagaravgifter etc har fördelats på samma sätt som de direkta kostnaderna.

Verksamheternas direkta kostnader och intäkter samt fördelningen av lokal- och OH-kostnader framgår av tabellen nedan (mkr):

VERKSAMHET/ PRESTATIONSTYP	Direkta kostnader	Lokal- kostnader	Del av OH	SUMMA KOSTNADER	Direkta intäkter
Samla och bevara ²	10,9	11,2	3,9	26,0	-0,2
Visa	47,8	19,5	17,2	84,5	-28,5
Förmedla	7,3	2,8	2,6	12,7	-2,0
Malmö ¹	8,3	0,0	2,0	10,3	-6,3
Lokaler	55,8	-55,8	0,0	0,0	0,0
OH	25,7	0,0	-25,7	0,0	0,0
Övrigt	4,7	22,3	0,0	27,0	-7,0
TOTALT	160,5	0,0	0,0	160,5	-43,9
Bidrag ¹	2,1			2,1	-2,1
Full kostnadstäckning	9,6			9,6	-8,8
SUMMA ²	172,2			172,2	-54,8

¹ Intäkter av bidrag uppgår totalt till 4,7 mkr. 2,6 mkr av dessa redovisas här under Malmö

² Konst inköpt med anslagsmedel (5,5 mkr) ingår i denna summa men ingår inte i resultaträkningens kostnader

I de följande avsnitten redovisas verksamheterna och prestationerna mer utförligt.

2.2 SAMLA OCH BEVARA

2.2.1 Inledning

Moderna Museet har en mycket fin samling 1900- och 2000-talskonst. Den anses vara en av Europas främsta och har under 2009 berikats med många intressanta nyförvärv.

Samlingen växte med 176 konstverk 2009 och vid årets slut var 63 834 konstverk registrerade i museets konstdatabas vartill tillkommer cirka 370 000 oregistrerade fotografiska verk. Ökningen

av fotografiska verk beror på att det har gjorts en noggrannare genomgång av både negativsamlingen och de oregistrerade fotografiska verken.

Antal föremål i samlingen	2009	2008	2007	2006
Måleri och skulptur	5 238	5 189	4 888	4 744
Teckning och grafik	28 705	28 833	28 670	28 233
Fotografi	28 713	27 362	26 608	23 819
Film och video	356	354	344	334
Övrigt	822	819	1 182	1 445
TOTALT	63 834	62 557	61 692	58 575
Fotografi	370 000	205 000	205 000	205 000

2.2.2 Konservering och förebyggande åtgärder

I arbetet med att bevara Moderna Museets stora konstsamling ingår dels att säkra rätt klimat i byggnaden där konst visas och förvaras, dels direkta konserverings- och underhållsarbeten på enskilda konstverk. Samarbetet med Statens Fastighetsverk för att klimatanläggningarna ska fungera för utställningsrummen, magasinen och konserveringsateljéerna har varit fortsatt tillfredsställande.

Bland de konserveringsarbeten som utförts under 2009 kan följande nämnas:

- Omfattande rekonstruktion av materialet i den stora bälgen till Ulf Rollofs verk *Lifeboat* och återställande av mekaniken och datorprogrammet för verket.
- Björn Lövins objekt i form av ett mjukt flygplan: *Det ska gå*, donerad 2009. På grund av tidens tand och sämre förvaring hade både stoppningen och tyget brutits ned, även stommen av trä var illa åtgången. Efter många övervägningar ersattes stoppningen och tyget med nya material så lika de ursprungliga som det var möjligt.
- Tillsammans med konstnären Jonas Dahlberg har *Safe Zones #10* modeller på de publika toaletterna gått igenom och upphängningen har förstärkts av papperskonservator. Museet har också fått reservdelsmaterial till verket.
- Förutom vanlig översyn av utomhusskulpturerna har processorn till Jorden i Alexander Calders *De Fyra Elementen* bytts ut samt har motorn till Le Picquer i *Paradiset* återställt.

I Moderna Museets samling ingår den våning som tillhört Einar Hylander. Förutom sedvanligt underhåll har projektering av ett större renoveringsarbete av taken i sovrums och hall gjorts.

58 depositionsmålningar och ett mindre antal konst på papper och objekt har synats och konserverats på ateljéerna och för alla verk som har lånats ut har lånerapporter upprättats. Under våren utfördes ett omfattande arbete med uppordning, rapportskrivning, uppmätning och konservering av Öyvind Fahlström: *Dr Schweitzer's Last Mission*, som sedan visades på Venedigbiennalen under ca fem månader. Ett större konserveringsprojekt inför utlån har varit Gun-Maria Pettersson: *Inverterad rörelse* vars deformation korrigerades tillsammans med John Stenborg.

Inför samtliga tillfälliga utställningar har verken synats och tillståndsrapporter upprättats. Under hösten har omfattande förberedelser gjorts inför utställningen med Evert Lundquist där det i utställningskonceptet ingår att visa verken med nytillverkade lister gjorda på museet.

Inför öppningen av Moderna Museet Malmö i slutet av december har konserveringsarbeten, planering och förberedelser och upprättande av rapporter utförts. Arbetet har även lagts på att säkerställa att klimatanläggningarna håller samma höga standard som i Stockholm.

Under året har sex konstnärsintervjuer gjorts med konstnärerna Mats Hjelm, Tabaimo, Per Inge Björlo, Leon Tarasewicz, Tal R och Thomas Broomé.

2.2.3 Förvärv och donationer

Under 2009 har förvärven legat på en osedvanligt hög nivå. Inköpen var 77 till antalet, inklusive 3 verk med medel från Det andra önskemuseet. Inköpen avspeglar det faktum att museet haft ett ekonomiskt framgångsrikt år som också möjliggjort extraordinära insatser för att förmera samlingen. Inköpen har varit strategiska och inriktade på att kunna visas i samlingspresentationen. Det sammanlagda värdet på årets nyförvärv uppgår till 20,5 mkr inklusive gåvor och donationer. Samtliga förvärv och donationer finns förtecknade i bilaga 1.

Donationerna har en avgörande betydelse för museets samling, och för att den internationella nivån ska kunna upprätthållas. I detta avseende har museet varit extra framgångsrikt under året med inte mindre än 90 donationer. Bland donationerna kan nämnas verk av Andy Warhol, Francesco Vezzoli, Paul McCarthy, Richard Serra, Bente Stokke och Lena Svedberg.

Genusbalansen har i hög grad beaktats. I och med satsningen på Det andra önskemuseet har också den äldre delen av samlingen fått en jämnare fördelning mellan kvinnliga och manliga konstnärskap. Sammanlagt har verk av ungefär lika många kvinnliga (21) som manliga (23) köpts in. Trots att tyngdpunkten ligger vid förvärv av svenska konstnärer, har det utländska perspektivet betonats med inköp av flera icke-nordiska konstnärer. Museet har förvärvat verk av 31 svenska konstnärer och 13 av utländsk härkomst. Denna fördelning har varit relativt konstant de senaste åren. Härvidlag är museets förvärvspolicy vägledande: svenska konstnärskap ska samlas på bredden och djupet medan förvärv av utländska konstnärer är inriktade på nyckelverk.

Förvärv och donationer	2009	2008	2007	2006
Inköpta verk	77	40	143	57
Donationer	90	31	36	245
Pontus Hulténs donation				781
Annat	9	20	12	2
Totalt	176	91	191	1 085

2.2.4 Konstdatabasen och bildrättigheter

I slutet av 2008 var 62 557 verk registrerade i databasen och vid utgången av 2009 var 63 834 verk registrerade. På grund av att verk som består av fler komponenter - portfolios, artist's books, skissböcker etc. - sedan hösten 2008 registreras som *överordnade verk* med underordnade *virtuella föremål*, har antalet verk i kategorierna *grafik och teckning* minskat med 128 nummer.

Antal verk i konstdatabasen	2009	2008	2007	1998-2006	TOTALT
Affisch	0	3	89	279	371
Annat (trycksaker t.ex.)	1	4	-1	15	19
Artist's Books	2	4	48	9	63
Auktoriserat dokument	0	1	0	1	2
Fotografi	1 351	757	2 786	23 819	28 713
Grafik	-39	45	261	15 638	15 905
Konst på papper	4	6	10	52	72
Måleri	22	287	91	3 583	3 983
Rörlig bild	2	10	10	334	356
Teckning	-89	118	176	12 595	12 800
Tredimensionellt verk - installation	10	13	6	37	66
Tredimensionellt verk - skulptur	17	1	31	1 140	1 189
Ej klassificerat verk	-4	-381	-409	1 089	295
TOTALT	1 277	868	3 098	58 591	63 834

Antal verk som är tillgängliga via Sök i Samlingen på Moderna Museets webbplats var vid utgången av 2008 44 736 stycken och vid utgången av 2009 67 731. Ökningen beror i första hand på

att verk i fotografisamlingen tidigare inte lades ut förrän samtliga verk av en konstnär var digitalt fotograferade, men från och med 2009 läggs samtliga fotografiska verk som är registrerade i konstdatabasen ut på webbplatsen, en ökning med ca 20 000 poster.

Antal sökbara verk i Sök i Samlingen	Antal verk	varav m bild
Måleri	3 970	1 778
Skulptur	1 174	518
Installation	55	37
Teckning	15 806	4 361
Grafik	16 112	2 474
Fotografi	29 382	11 286
Rörlig bild	350	214
Affisch	369	230
Annat (trycksaker t.ex.)	18	7
Artist's Books	137	72
Auktoriserat dokument	2	0
Konst på papper	74	48
Ej klassificerad	282	113
TOTALT	67 731	21 138

För att kunna visa bilder i Sök i Samlingen till verk av konstnärer som inte är anslutna till BUS (Bildkonst Upphovsrätt i Sverige) måste tillstånd fås direkt av konstnären eller från annan bildrättsinnehavare. Detta sker löpande för nytillkomna konstnärer i samband med nyförvärv. Bildrättigheterna idag klara för ca 85 % av konstnärerna och ca 62 000 konstverk finns på bild i Sök i Samlingen.

2.2.5 Fotografibiblioteket

Fotografibiblioteket har under året etablerat sin verksamhet i hus 21, f.d. Sjökarteverket. I slutet av året flyttades de sista samlingsbitarna in i det med biblioteket angränsande närförrådet och i bibliotekets bergrumsförråd. Därmed är Fotografibibliotekets samlingar återigen sammanförda och snabbt tillgängliga.

2.2.6 Forskning och samverkan med universitet och andra museer

Universitetens och högskolornas intresse för Moderna Museet är stort. Ett antal introduktioner för universitetsstuderande och doktorander har gjorts om olika aspekter av museet, ett kontinuerligt arbete i vilket primärt intendenten och konservatorer engageras.

Till museet finns en doktorandtjänst knuten i samarbete med Stockholms universitet. Uppföljning av projektet Moderna Museets historia samt satsningen på Det andra önskemuseet har varit två av tyngdpunkterna för forskningsinsatserna.

Därutöver har ett samarbete med Göteborgs konstmuseum inletts i syfte att nyansera den centralistiska historieskrivningen: *Regionalitet och representativitet. Presentationen av kvinnliga konstnärer under 1900-talet i svenska museisamlingar*. Till forskargruppen har också Malmö och Norrköpings konstmuseer knutits.

2.3 VISA

2.3.1 Samlingspresentationen

Samlingen har hängts om vid ett flertal tillfällen beroende på tillfälliga utställningar, större utlån, etableringen av Moderna Museet Malmö samt den stora EU-konferensen som under några dagar omvandlade museet till en konferenslokal.

Det stora rummet i blocket *Samtid* har installerats på temat exil och kulturella korsbefruktningar med verk av bl a Anish Kapoor, Ellen Gallagher, Emily Jacir, Mitra Tabrizian och Doris Salcedo. Intill har Ann Böttchers *Den svenska serien* infogats med textil och verk på papper. Två rum har ägnats åt nyligen bortgångna konstnärer: en skulptural installation av Björn Lövin och en fotografisk hommage till Irving Penn. I Videopassagen har programmet växlat och i rummet med temat måleri som handling har utställningar brutit in. Mittblocket *Framtid* har bl a hängts om med svenskt måleri och skulptur från 1950-talet, fotografi av Sune Jonsson med generationskamrater samt ett rum med minimalism och popkonst av bl a Ed Ruscha, Walter de Maria, Barbro Östhlin och Donald Judd. Den äldsta delen, *Ny tid*, har varit mer intakt med smärre förändringar orsakade av enskilda utlån.

2.3.2 Visningsmagasinet

Visningsmagasinet har tagits i regelbundet bruk sedan öppningen under 2008. Rummet har varit öppet för publik och har därutöver kontinuerligt använts av studeranden och forskare. Ett litteraturseminarium har genomförts i samarbete med Stockholms Universitet och ett konst- och filosofiseminarium med Södertörns högskola. Därutöver berättade konstnären Igor Antic om sin tid på Pontus Hulténs konstskola i Paris för särskilt inbjudna. Under året har dessutom Visningsmagasinet använts för workshops med högstadiet och gymnasiet. På grund av tekniska inkörningsproblem har inte magasinets fulla potential kunnat nyttjas, men en plan finns för att intensifiera omhändertagningarna, hålla interna och externa seminarier och för att bygga vidare på den kunskapsresurs som här finns.

2.3.3 Depositioner och utlån

Depositioner

Under 2009 var 2 157 konstverk ur samlingen deponerade och antalet är således lika med 2008. Många av låntagarna återfinns i området runt Stockholm där 1 062 konstverk är deponerade, vilket till stor del är en följd av en omfattande depositionsverksamhet hos departementen och andra statliga myndigheter. I övriga landet är spridningen stor, med nästan lika stor andel måleri som grafik, 339 verk respektive 362 verk. När det gäller svensk konst placerad runtom i världen är konstverken i huvudsak deponerade på svenska ambassader och konsulat.

Depositioner	2009	2008	2007	2006
Stockholm	1 062	1 017	1 060	1 214
Övriga Sverige	784	794	845	948
Utland	311	345	324	381
Totalt	2 157	2 156	2 229	2 543

Utlån

Under 2009 har antalet utlån legat på en relativt normal nivå i förhållande till tidigare år. År 2002-2008 inkom årligen i snitt ca 125 låneansökningar. Under 2009 minskade antalet till 85 ansökningar. För utställningar som öppnade under 2009 lånades 303 konstverk ut till 61 institutioner i Sverige och utomlands medan 56 institutioner fick avslag för 122 verk. 21 institutioner har avstått från 89 beviljade verk efter det att handlägningsprocessen påbörjats på museet vilket är betydligt fler än föregående år. Återtaganden av beviljade lån har tidigare redovisats under avslag i statistiken, då de varit relativt få.

UTLÅN	Låntagare				Konstverk			
	2009	2008	2007	2006	2009	2008	2007	2006
Stockholm	10	14	7	10	157	42	64	102
Övriga Sverige	14	20	34	22	56	116	157	384
Utland	37	34	46	44	90	51	564	311
Totalt	61	68	87	76	303	209	785	797
Avslag, återtag	77	86	89	69	211	187	232	197

Lån har beviljats till betydande monografiska och tematiska utställningar, bland andra *Cézanne's Legacy*, Philadelphia Museum of Art; *Hot Spots*, Kunsthaus Zürich; *Wilhelm Freddie*, Statens Museum for Kunst, Köpenhamn och Nordjyllands Kunstmuseum, Aalborg; *Socialkritiken 1993-2005*, Kalmar Konstmuseum; *Francisca Clausen*, Mjellby Konstmuseum, Halmstad; *Jan Häfström. Mörkrets hjärta*, Liljevalchs Konsthall, Stockholm. *Evert Taube*, Konstakademien, Stockholm (134 arbeten på papper, ett samarbete mellan institutionerna). Se vidare bilaga 2.

2.3.4 Utställningar och kataloger

Utställningsplanen är sammansatt utifrån museets grundläggande vision: det paradoxala gränssnittet mellan historia och samtid, det optimala mötet mellan konstverk, konstnär och betraktare samt bejakandet av konstens vidgade fält, i såväl geografisk som i teknisk mening. Utställningsprogrammet omfattade stora och grundläggande exposéer över kända och mindre kända konstnärskap, nyupptäckter och publika favoriter samt omläsningar av vår egen samling i utställningsform.

Moderna Museet Nu: Tabaimo

(24 januari – 19 april)

Utställningsserien *Moderna Museet Nu* inleddes med den japanska konstnären Tabaimo. Som tecknare och animatör arbetar hon främst med videoinstallationer och visar dem i en avgränsad rumslighet, ett slags scenrum för betraktaren att interagera i. I utställningen ingick *public con VENience*, *midnight sea* och *dolefullhouse*, där frågor om identitet, kvinnliga erfarenheter och individens plats i kollektivet drivs mot det absurda gräns. Japansk samtid möter fabel och tvångsföreställningar i de egensinniga teckningarna, som både lånar av och bryter mot det traditionella träsnittet.

Play – film och video

(7 februari – 19 april)

Konstnärer som leker, förvandlar och skapar nya världar tog plats i utställningen *Play*, baserad på verk ur samlingen. I en överraskande och lekfull scenografi var verk av bland andra William Kentridge, Pipilotti Rist, Bruce Nauman och Nathalie Djurberg infogade. Lek och kreativitet var också centrala begrepp för det rikhaltiga program som knöt an till utställningen för alla åldrar, inte minst de yngre.

Andreas Gursky: Arbeten 80-08

(21 februari – 3 maj)

En av världens ledande fotografer visades i sin största utställning hittills, med mer än 150 verk från hela Andreas Gurskys konstnärskap. Ämnen som globalisering, masskommunikation och förhållandet mellan individ och kollektiv aktualiserades i denna hypervisuala bildberättelse om vår värld. Storformat kontrasterades mot kopior i liten skala av tidigare verk. Utställningen producerades i samarbete med Kunstmuseen Krefeld och Vancouver Art Gallery.

Åter till verkligheten. Fotografi ur Moderna Museets samling

(9 maj – 20 september)

Med drygt 300 fotografier från 1970-talet erbjöds en inblick i en rad verkligheter och utsagor om livet och konsten, med den klassiska svartvita fotografien som gemensam nämnare. Ur samlingen hade några av periodens mest framträdande fotografer lyfts fram – Larry Clark, Ralph Gibson,

Melissa Shook, Eva Klasson, Anders Petersen, Christer Strömholm med flera. Efter den sk subjektiva fotografin utgick fotografierna vid denna tid från eller återkom till den verklighet de befann sig i. Många letade efter nya vägar att dokumentera det verkliga livet, andra försökte hitta möjligheter att göra bilder bortom det vardagliga.

Clay Ketter

(30 maj – 16 augusti)

Clay Ketter, född och utbildad i USA, är sedan många år verksam i Sverige och en av våra mest framträdande konstnärer. I utställningen, platsbyggd för ändamålet, visades allt från hans tidiga *Wall Paintings* och andra målningar i gränslandet mot arkitektur till fotografier från orkandrabade, ödelagda områden samt den ikoniska, tysta skulpturen *Tomb*. Med en kombination av konsekvens och innovation gav Clay Ketter prov på hela sitt register med glidningar mellan tekniker och komplexa korsbefruktningar.

Moderna Museet c/o Storkyrkan. Jaan Toomik, Far och Son

(6 juni – 13 september)

Moderna Museet gästade under sommaren Storkyrkan, mitt i Stockholm, med ett videoverk av Jaan Toomik, *Far och Son*. Kyrkan önskade ett verk ur samlingen som kunde visas i kyrkorummet och förmera upplevelsen för besökaren. I ett särskilt byggt halvöppet rum nära entrén gick videoverket i en loop, en lång sekvens där en naken skridskoåkare sakta rör sig till tonerna av en sjungande pojke.

Moderna Museet Nu: Nina Roos

(29 augusti – 25 oktober)

Nina Roos, en av Nordens främsta målare, intog ett stort, ljust rum mitt i samlingen med ett knappt dussin målningar på akrylglas. Några av verken kom direkt från ateljén, med en högt driven abstraktion mot det immateriellas gräns. I utställningen hade hon strukturerat målningarna via en bild, men den egentliga händelsen låg i själva måleriet.

Dalí Dalí med Francesco Vezzoli

(19 september – 17 januari)

Höstens stora utställning förde samman en av 1900-talets mesta klassiker, Salvador Dalí, med ett samtida konstnärskap, Francesco Vezzoli. På så vis sattes Dalís verk i en samtida kontext och Vezzoli kunde förstås i ett historiskt perspektiv. Båda konstnärernas intresse för sin tids medie-fenomen lyftes fram i en dialog över tiden. Utställningen var tredelad, med början i Dalís klassiska surrealism, en fortsättning i hans inbrytningar bland populärkulturella genrer ställt mot en fondvägg av Vezzoli, vars upptagenhet av personlighet, pengar och kändisskap spelade mot Dalís oeuvre. Högt och lågt sammanföll, objekt, teckning, smycken, mode, reklam, video, foto och en inbyggd biograf medverkade till en mångfacetterad installation av två besläktade konstnärskap.

Moderna Museet Nu: Anthony McCall

(10 oktober – 6 december)

Med utgångspunkt i projektorns ljuskägla i en biograf har Anthony McCall sedan 1970-talet skapat verk som balanserar på gränsen mellan minimalism, film, performance och teckning. På museet erbjöd konstnären en upplevelse att röra sig i mörkret genom veritabla membran av ljus. Två stora ljusinstallationer från 2000-talet och en rad teckningar från 1970-talet och framåt visades samt under avslutningshelgen även det tidiga verket *Line Describing a Cone*.

Nyförvärv

(23 oktober – 29 november)

Det finns ett publikt intresse att återkommande visa nya förvärv till samlingen, under senare delen av hösten kunde donationer som Mike Kelly's skulpturala installation *Written in the Wind* och Cindy Sherman's *Untitled* presenteras vid sidan av förvärv av Louise Bourgeois (*I am afraid*), Gerard Byrne (*Why it's time for Imperial, Again*) och Felix Gmelin (*Tools and Grammar 2:5*). Trots att den enda gemensamma nämnaren var att verken införlivats i samlingen de senaste

två åren så kunde såväl publiken som kritiken konstatera att de drygt 20 verken formade sig till en intressant exposé.

Turnerande utställningar

Under året har tre stora utställningar, producerade av Moderna Museet, turnerat. *Max Ernst – Dröm och Revolution* visades på Louisiana, Humlebaek 7 februari - 1 juni. *Olle Baertling – en modern klassiker*, som öppnat föregående höst på The Chinati Foundation i Marfa, Texas, fortsatte sin visning i USA till och med den 15 maj. Jubileumsårets tre specialutställningar *Tid & Plats* (Rio de Janeiro, Milano-Turin och Los Angeles), fogades samman till en stor utställning, *Hot Spots*, och visades 14 februari – 3 maj på Kunsthaus Zürich.

MM Utomlands

Förutom turnerande utställningar genomförde museet en stor satsning på Venedigbiennalen, dels i form av utlån och installation av Öyvind Fahlströms ikoniska verk *Dr Schweitzers sista testamente*, dels genom att medverka till genomförandet av *The Collectors* för den Nordiska paviljongen med konstnärduon Elmgren&Dragset som curatorer.

Tillfälliga utställningar	2009	2008	2007	2006
Utställningar	6	6	7	6
Den 1:a på Moderna		6	12	12
MM NU	3	2		
Turnerande utställningar	3	5	3	2
c/o-projekt	1	0	1	1
MM utomlands	1	2	1	3
Totalt	14	21	24	24

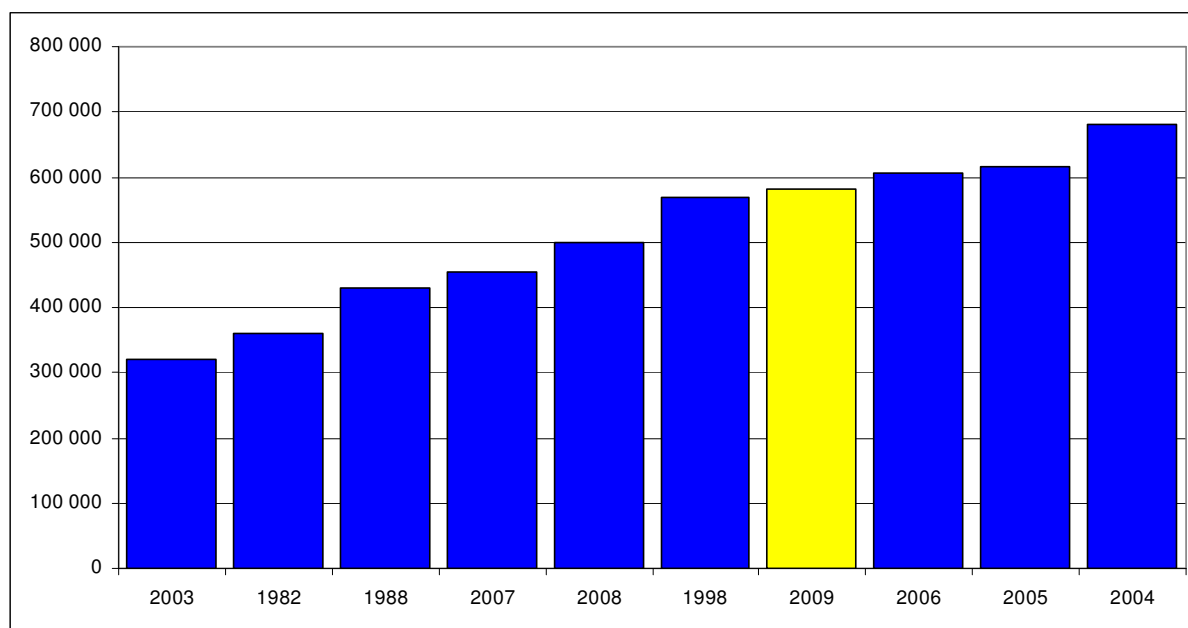
Kataloger och böcker

Moderna Museet har en omfattande utgivning av utställningskataloger och böcker. Samarbetet med Steidl Verlag, Göttingen medför att museets kataloger får en stor internationell spridning.

Under året gavs fem stora publikationer ut: *Andreas Gursky Arbeten Works 80-08* (svensk översättning av Kunstmuseern Krefelds katalog), *Björn Lövin*, en bok om ett för museet centralt konstnärskap, *Clay Ketter*, *Salvador Dalí med Francesco Vezzoli* samt *Luc Tuymans*. Förutom en text av ansvarig intendent innehåller böckerna essäer av särskilt inbjudna skribenter

2.3.5 Besökarna, publiken

2009 kom att bli mycket välbesökt, det fjärde mest besökta i museets 51-åriga historia. För att kunna jämföra besökssiffror med andra museer som både visar entrébelagd och fritt tillgänglig konst räknas antal besök till hela byggnaden. Under 2009 kom nära 582 000 besökare till museets byggnad på Skeppsholmen varav ca 325 000 besökare löste en biljett. Med denna höga siffra blev Moderna Museet också det mest besökta konstmuseet i Sverige.

Utställningen *Dalí Dalí med Francesco Vezzoli* hade fram till den 31 december dragit nära 287 500 besökare (utställningen pågick till den 17 januari 2010). Inte sedan Picasso-utställningen 1988 har en enskild utställning lockat så många besökare.

Museet delar systematiskt och löpande under året ut enkäter till de besökare som löser en biljett i kassan. Målgruppen består av museets besökare över 14 år. Enkäten ställer frågor om besökarens ålder, kön, geografisk hemvist etc. men även frågor om vad de nyttjade av museets stora utbud samt synpunkter på dagens besök i synnerhet och museet i allmänhet.

Den positiva trenden med en åldersmässigt blandad publik håller i sig. Medelåldern bland besökarna är 45 år. Besökare från utlandet är den grupp som har ökat mest jämfört med förra året och bland dem är en stor del under 30 år.

Antalet kvinnliga besökare överväger. Bland utländska besökarna är det däremot en jämnare könsfördelning. Under sommaren svarade de utländska besökarna för över hälften av besöken.

Andelen besökare med högre utbildning har ökat väsentligt efter det att den fria entrén togs bort, från 73 % år 2006 till 81 % år 2009. Andelen förvärvsarbetande är 62 % vilket är samma som föregående år, 12 % studerar och 17 % är pensionärer. Andelen besökare över 64 år har ökat något jämfört med de senaste åren. Man kan även under året se en viss ökning av besökare i åldersgruppen 30-45 år.

Under 2009 år har de tillfälliga utställningarna varit det starkaste skälet till att besöka museet även om intresset för samlingen ökat väsentligt. 67 % angav det som avgörande eller av stor betydelse jämfört med samlingen som fick 62 %. Av de svenska besökarna har 73 % angett tillfälliga utställningar som avgörande eller av stor betydelse för besöket. Bland de utländska besökarna är det istället samlingen som avgör med 81 %. Ca 70 % går på museet för att tillbringa tid med familj och vänner.

71 % av besökarna tog del av samlingshängningen (91 % av de utländska besökarna och 64 % av de svenska). *Dalí Dalí med Francesco Vezzoli* var årets mest besökta utställning. Under sin utställningsperiod gick 95 % av besökarna på just den utställningen. Näst mest välbesökt var *Andreas Gursky 80-08* med 77% och på tredje plats kommer *Clay Ketter* med 70 % av besökarna under sin utställningsperiod.

43 % av besökarna går in i museets butik och 29 % besöker restaurangen.

Längden på besöket har ökat de senaste åren och nu stannar 94 % av besökarna i mer än en timme (90 % år 2007 och 85 % år 2006). 54 % av besöken är två timmar eller längre. Det genomsnittliga besöket varar 114 min varav 86 minuter tillbringas i utställningarna.

Museet får även fortsättningsvis mycket positiva omdömen från besökarna; 94 % ger högsta eller näst högsta betyg. 1 % har en negativ helhetsbild av museet och sitt besök. De utställningar som uppskattas mest av årets besökare är i ordning *Dalí Dalí med Francesco Vezzoli, Andreas Gursky 80-08 och Åter till verkligheten*. Vad gäller den övriga verksamheten får även guidade visningar, frontpersonalen och butiken högsta betyg.

2.4 FÖRMEDLA

2.4.1 Barn- och ungdomsverksamhet

Familjesöndagen - museets öppna programverksamhet för barn som äger rum varje söndag året runt – fortsätter att dra en stor och trogen publik. 2 260 deltagare kan räknas in under 2009 och 95 visningar genomfördes.

Lovprogrammen är en annan mycket uppskattad kostnadsfri verksamhet för barn. Varje skollov arrangeras visning av aktuell utställning och verkstad. 1 601 barn deltog under årets skollov och 61 visningar genomfördes. Enbart jullovet hade 448 deltagare i visning och verkstad. I Studion ordnades, liksom föregående jullov, gratis filmvisning för barn (*Alice i Underlandet*). Varje tillfälle var fullsatt och totalt deltog 330 personer i filmvisningarna.

Visning och verkstad för de lägre årskurserna (förskolan samt åk 0-6) har genomförts under hela året med olika teman från samlingen och de tillfälliga utställningarna. 438 skolvisningar (plus 44 visningar för förskolor) har genomförts under året. I de sammanlagt 482 skolvisningarna har närmare 12 100 elever deltagit.

För högstadiet och gymnasiet har de 2,5 timmar långa workshops som etablerades 2007 fortsatt och ökat markant. I samband med *Andreas Gursky-80-08* hölls fotoworkshops där eleverna bland annat undersökte relationen mellan samtida fotografi och måleri, mellan helhet och detalj, individ och kollektiv. Till utställningen *Dalí Dalí med Vezzoli* erbjöds narcissistisk workshop där eleverna bland annat fick arbeta i grupp med att skapa idén om den ultimata kändisen. Ungdomarna fick sedan föra den kändisens talan via en Twitter som länkade från museets hemsida. En workshop utarbetades till utställningen *Åter till verkligheten* för en finsk konstskola med tema fotografiska porträtt. I anslutning till *Andreas Gursky-80-08*, hölls en heldags workshop som resulterade i en stor fotoinstallation. Totalt har 72 workshops genomförts med sammanlagt 1 385 elever.

Ett specialprojekt genomfördes under hösten och kallades Remix. Det var ett samarbete mellan åk 8 Freinetskolan Kastanjen i Botkyrka, museet, FST, Ny Musik Stockholm, Kulturrådet och Framtidens kultur, där eleverna tillsammans med två tonsättare och en konstpedagog komponerade elektronisk musik utifrån samlingen. Resultaten framfördes i Auditoriet följt av en bild- och ljudhappening i den publika verkstan.

Zon Moderna vänder sig direkt till gymnasieskolan där eleven och konstnären, samhället och konsten kopplas samman. Projektet har rönt stor uppmärksamhet och under året har Zon Moderna presenterats nationellt såväl som internationellt. Zon Moderna har även en efterföljare på 21st Century Museum of Contemporary Art, Kanasawa, Japan. Inom ramen för Zon Moderna har två projekt under ledning av två konstnärer genomförts under året, Carin Ellberg, *Play* och Anneè Olofsson, *Dalí Dalí med Francesco Vezzoli*. Varje projekt har redovisats i form av en utställning. I det första projektet, *Vad som helst kan hända*, deltog ungdomar från sex skolor med skiftande inriktning varav några från IVIK (ett introduktionsprogram för ungdomar som nyligen anlänt till Sverige). Delar av scenografin till tidigare utställningar återanvändes i bygget av en miniatyrstad som filmades. Några elever producerade musik i en studio och rappade under vernissagen. I det andra projektet deltog elever från fyra skolor i en analys av begrepp som identitet,

konstnärskap och berömmelse. De lagade mat ur Dalís kokbok tillsammans med museirestaureringen och gjorde en utställning som omfattade alla upptänkliga uttrycksätt och tekniker.

Totalt har ca 17 000 barn och unga deltagit i de aktiviteter som är riktade till den unga publiken. Siffran är i stort sett oförändrad från 2008 och museet bedömer det inte möjligt att, av främst kapacitetsskäl, öka den annat än marginellt.

2.4.2 Visningar

För att förmedla och tillgängliggöra samlingen och utställningarna erbjuds offentliga visningar för vuxna och för barn. 188 offentliga visningar på svenska och engelska har genomförts under året med totalt 5 474 deltagare. Under *Dalí Dalí med Francesco Vezzoli*s stora publiktryck dubblerades antalet offentliga visningar på söndagar och grupperna var upp till 200 personer. En nyhet var offentliga visningar av utställningen på spanska. Verksamheten genomfördes i samarbete med Instituto Cervantes och 125 deltagare deltog vid 5 tillfällen.

Offentliga visningar har gjorts för utvalda grupper som babyvisningar, visning för personer med nedsatt syn och visning för personer i gruppboende. 10 sådana visningar genomfördes med totalt 340 deltagare. 8 grupper bokade egna specialvisningar. Offentliga visningar för barn genomförs varje Familjesöndag och lovprogram.

Antalet bokade avgiftsbelagda visningar av museets samling och tillfälliga utställningar har totalt varit 936 st. Av dessa var 482 st skolvisningar och 454 för vuxna. 70 % av de bokade vuxenvisningarna var av *Dalí Dalí med Francesco Vezzoli*.

I samband med särskilda besök från Sverige och utlandet samt studiebesök från högskolor och universitet genomfördes därutöver ett antal visningar av museets intendent

Till utställningarna *Moderna Museet Nu: Tabaimo, Andreas Gursky: Arbeten 80–08, Clay Ketter* och *Dalí Dalí med Francesco Vezzoli* gjordes introduktionsfilmer på svenska och engelska. I filmerna intervjuas aktuella konstnärer och curatorer. Filmerna visades i anslutning till utställningarna och på Moderna Museets Youtubesida.

Moderna Museet på Youtube hade under året 53 242 filmvisningar för 39 977 enskilda användare. 21 562 av dessa användare använde tjänsten från Sverige. Moderna Museet har också en twitter som har underhållits hela året.

Audioguiden fick fem nya ljudspår, bl. a. en visning ur queerperspektiv.

En tipspromenad barn sammanställdes till utställningen *Åter till verkligheten*. Tipspromenaden till samlingen uppdateras regelbundet.

För att nå den unga publiken utgör visningarna av utställningar och samling samt verksamheten i Verkstan och i Zon Moderna grundfundamenten. Till detta kan läggas direkt riktade åtgärder mot lärare för att de i sin tur ska kunna ge sina elever en insikt och ett intresse för den moderna och samtida konsten. Under året har tre fullteknade lärarkvällar genomförts med totalt 320 deltagare. Många skolor har bokat visning med konstpedagog/guide, medan ett antal har valt att besöka museet på egen hand. Till den mycket populära utställningen *Dalí Dalí med Francesco Vezzoli* strömmade skolorna till och museivårdarna kom här att spela en viktig roll för att ge klasserna en introduktion. Därutöver fanns en omfattande lärarhandledning tillhands, ca 1 000 handledningar delades ut på plats och nära 1 400 nedladdningar har registrerats.

I samarbete med Nationalmuseum genomfördes en kostnadsfri fortbildningskurs för högstadi- och gymnasielärare från hela Sverige på temat romantik.

50 bilder är ett nytt bildvisningsprogram som ger skolan tillgång till 50 verk ur museets samling att använda i skolundervisningen. En affisch med ett urval av bilderna har sänts ut till samtliga svenska skolor och fr.o.m. oktober till årsskiftet hade tjänsten använts av 1 200 mottagare.

Visningar	2009	2008	2007	2006
Offentliga visningar	206	219	207	190
Bokade visningar, vuxna	440	344	385	343
Skolvisningar	438	395	390	440
Förskolor	44	106	40	31
Konstskola/kurs (antal deltagare)	80	85	67	60
Familjesöndag	95	87	38	0
Studiedagar	4	4	1	2
Lovprogram för barn	61	62	35	35
Visning Hylanders våning	14	46	22	23
Företagsprogram	1	7	5	3
Totalt	1 383	1 355	1 190	1 127

2.4.3 Program

Moderna Museets programverksamhet syftar i första hand till att fördjupa kunskapen och reflektera över innehållet i utställningarna och till att göra museet till en plattform för aktuella och intressanta debatter, seminarier, symposier och filmvisningar.

Under året har filmprogrammen utvecklats vidare i Bion, i direkt anslutning till pågående utställning och i vissa fall som fristående program.

Studio har varit platsen för en programverksamhet med fokus på yngre och ofta oetablerade konstnärskap. Programmets innehåll har varierat mellan video, performance, dans, digitala media och diskussioner och har ofta genomförts i samarbete med andra institutioner.

Vid två tillfällen har två kostnadsfria performancevisningar genomförts i anslutning till samlingen, *Framför konsten* med Charlotte Engelkes, som valt att presentera verk av Alexander Calder, Marcel Duchamp och Hilma af Klint, samt *Frühstück im Grünen* med Saralunden vid Pablo Picassos skulpturgrupp *Frukost i det gröna*.

Programserien *After Art* har erbjudit fördjupning av teman och innehåll i några av museets tillfälliga utställningar. Till *Andreas Gursky 80-08* skrev konstmusikern Ann Rosén en kör- och brus-konsert som framfördes av kören Sonora Occludens i utställningsrummet och i samband med *Clay Ketter* hölls ett samtal mellan konstnären och arkitekturteoretikern Catharina Gabrielsson.

Fotografiets Återfödelse var en under året återkommande samtals- och föreläsningsserie om fotografi. Det övergripande temat för serien var att undersöka fotografiets position idag. Den gjorde både historiska nedslag och relaterade till de pågående utställningarna i huset. Teman var storlekens betydelse, utställningspraktik inom fotografiområdet, queer-fotografi och arkitekturfotografi. Bland talarna fanns curator Peter Galassi (MoMA, New York), konstnärerna Annica Karlsson-Rixon och Clay Ketter samt arkitekturteoretikern Catharina Gabrielsson. Totala antalet åhörare räknades till 850 personer.

Re-thinking Surrealism: Shock, Disturb and Surprise. Internationellt symposium. Några av världens främsta Dalikännare samlades under två dagar för att belysa ny forskning kring Salvador Dalí och surrealism. Teorierna bakom utställningen *Dalí Dalí featuring Francesco Vezzoli* analyserades och fördjupades. Symposiet riktade sig till forskare och den konstintresserade allmänheten. Symposiet var ett samarbete med Centre for the Study of Surrealism and its Legacies, University of Manchester, Instituto Cervantes, Stockholms universitet och Södertörns högskola. Med stöd från Siftelsen Riksbankens Jubileumsfond och det lockade 60 åhörare.

Moderna Museet driver tillsammans med Nationalmuseum, Riksställningar, Statens konstråd, Västra Götalandsregionen och Region Skåne *nätverket KOP (konst och publik)*. I form av bland annat seminarier riktar sig KOP till verksamma inom konstområdet med ambitionen att sätta ljuset på förändrade publikförutsättningar och dess konsekvenser samt att spegla forskning inom fältet. I Malmö arrangerade KOP våren 2009 ett seminarium kring konst, publik och kommunikation med 160 deltagare.

2.4.4 Tillgänglighet för funktionshindrade

Moderna Museet definierar begreppet tillgänglighet i såväl fysiska som intellektuella termer. Målet är att tillgänglighetsarbetet ska vara en naturlig del av museets arbete och verksamhet – med generella lösningar och integrerade insatser. Ett antal offentliga visningar för besökare med funktionshinder har genomförts: för synsvaga vid tre tillfällen och för personer i gruppboende vid lika många tillfällen.

I samarbete med Alviksskolans hörselklass åk 9 utformades en textilworkshop i anslutning till *Dalí Dalí med Vezzoli*, där eleverna fick en teckentolkad visning följt av en workshop där de broderade på egenhändigt tagna fotografier i Vezzolis anda.

2.5 VERKSAMHETEN I MALMÖ

Magnus Jensner tillträdde som chef för Moderna Museet Malmö och tog successivt över ansvaret för projektet som innan dess hade bevakats utifrån olika aspekter av personal från Stockholm. Under tidig vår inleddes rekryteringen av personal och de första stegen togs också i processen mot att förverkliga invigningsutställningarna med Luc Tuymans och med Astrid Svangren, och planerna för samlingspresentationen började ta form.

I augusti var en personalstyrka på 10 personer på plats i det tillfälliga kontoret som delades med NCC i Rooseums tidigare kontorslokaler.

Under Malmös Gallerinatt i september deltog Moderna Museet Malmö med projektet Bubble Night som bestod av ett tält designat av det Berlin-baserade företaget Plastique Fantastique med en presentation av filmen Speech Bubble av den amerikanske konstnären Adam Leech.

Den 11 december lämnades ansvaret för den nya byggnaden över till Moderna Museet efter en genomförd besiktning. Dagarna efter inleddes installation av samtliga tre öppningsutställningar i de nya lokalerna med assistens av tekniker, registratorer, konservatorer och annan personal från Stockholm.

Öppningsdagarna inleddes med en pressvisning den 18 december följt av en middag den 21 december och en förhandsvisning den 22 december. Den 26 december hölls den officiella invigningen med tal av Ilmar Reepalu, Rolf Tufvesson och Lars Nittve.

Publiksiffran den första helgen uppgick till drygt 4 000 besökare och totalt för december uppgick den till 7 574 besökare.

2.6 UTSTÄLLNINGSERSÄTTNING

I enlighet med det avtal för konstnärers medverkan och ersättning vid utställningar som har träffats mellan Statens kulturråd och konstnärernas organisationer har Moderna Museet betalat ut utställningsersättning till 13 konstnärer under året. Ersättningen har uppgått till sammanlagt 315 tkr.

I samband med utställningsproduktionen har alla andra kostnader betalats av Moderna Museet på sedvanligt vis.

Utöver detta, har sju svenska konstnärer, en konstnärsgroup samt två curatorer fått resebidrag till en kostnad av 63 tkr.

2009 var ett år med ovanligt få utställningar med svenska konstnärer. Under 2010 ser det helt anorlunda ut, främst genom att *Moderna-utställningen* under hösten kommer att omfatta ca 40 svenska konstnärer. Museet beräknar att utställningsersättningen under 2010 kommer att uppgå till ca 1,5 mkr.

2.7 PERSONAL- OCH KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Moderna Museets mål för kompetensförsörjningen är att:

- Medarbetarna har rätt kompetens för att nå verksamhetens mål och för att kunna vidareutveckla verksamheten långsiktigt
- Varje medarbetares kompetens nyttjas på ett effektivt sätt
- Ha en personalsammansättning som präglas av mångfald
- Vara en attraktiv arbetsgivare
- Vara en hälsofrämjande arbetsplats med god arbetsmiljö

Museets bedömning är att kompetensförsörjningen är god. Medarbetarna har hög kompetens, medelåldern är relativt låg, personalrörligheten låg och det är relativt få anställda som ska avgå med pension inom den närmaste femårsperioden. Det har inte varit brist på sökande i samband med rekrytering och museet har kunnat rekrytera kvalificerad personal vilket tyder på att museet är en attraktiv arbetsgivare.

2.7.1 Rätt kompetens

Museets medarbetare har hög yrkesmässig kompetens. Ca 80 % av medarbetarna har minst tre-årig högskoleutbildning. Samtliga medarbetare har bidragit till en god kompetensförsörjning så att regeringens mål för verksamheten uppnåtts.

Inom följande områden har kompetensutveckling skett 2009:

- Chefs- och ledarskapsutveckling
- Presentationsteknik och retorik
- Livs- och karriärplanering
- Praktisk samtalsmetodik
- Arbetsmiljö inkl. Första Hjälpen
- Utveckling av personal- och ekonomiadministrativa system och rutiner
- Offentlighet och sekretess för registratorer
- IT-området
- Upphovsrätt och utställningsersättning
- Introduktion för de nyanställda medarbetarna i Malmö, både allmän och yrkesspecifik
- Deltagande i internationella biennaler, mässor och konferenser såsom konstbiennalen i Venedig, EUs standardiseringsprojekt och europeiskt registratorsmöte i Basel m.m.
- Studiebesök på museer i Sverige och utomlands, bl.a. Malmö, Wanås, Köpenhamn, London och Los Angeles.

Kostnaden för kompetensutveckling uppgick till ca 450 tkr vilket är ungefär oförändrat jämfört med 2008, men något lägre än ett normalår. Den främsta orsaken till detta är att uppbyggnaden av verksamheten i Malmö har inneburit stora insatser för många medarbetare.

2.7.2. Medarbetares kompetens nyttjas effektivt

Museet satsar målmedvetet på intern rörlighet vilket innebär att medarbetarna kan utvecklas och få nya arbetsuppgifter utan att sluta vid museet. När ett personalbehov uppkommer, antingen i samband med att en anställd beviljas tjänstledighet eller slutar, så prövas möjligheten att omför-

dela arbetsuppgifter/befattningar till andra medarbetare. Detta för att dels höja den individuella kompetensen, dels öka produktiviteten och uppfylla verksamhetens mål med hög kvalitet.

Genom regelbundna utvecklingssamtal stämmer chef och medarbetare av att det för medarbetaren är "rätt" arbetsuppgifter och "rätt" ansvarsområde för att uppnå målen. Vid lönerevisionen sker en bedömning utifrån de lönekriterier som satts upp och bör uppnås för att museet ska nå goda resultat för verksamheten.

2.7.3 Personalsammansättning som präglas av mångfald

Museet eftersträvar en jämn ålders- och könsfördelning. Personalen har en medelålder på 43 år. Medelåldern har varit i stort sett oförändrad de senaste åren. Eftersom museet strävar efter en jämn åldersfördelning hos besökarna, är det önskvärt att även personalen har en jämt fördelad åldersstruktur

Åldersstruktur	Totalt	Kvinnor	Män
-29 år	14	8	6
30-39 år	41	27	14
40-49 år	50	35	15
50-59 år	27	16	11
60 år -	10	7	3
Totalt	142	93	49

Nedan följer en redovisning av könsfördelning och personalomsättning i de tre grupperna

- Ledningskompetens, personal med uppgift att planera och leda museets verksamhet d.v.s. ledningsgruppen.
- Kärnkompetens, personal med sakområdeskompetens inom museets verksamhetsområde, d.v.s. Konst & Förmedling, Konservering, Teknikenheten samt Museivärdar och Foto & Bildbyrå.
- Stödkompetens, personal med stöd/supportfunktion för lednings- och kärnkompetens, d.v.s. delar av Kommunikations- och Administrationsenheterna.

Personalstruktur	Totalt antal	Män		Kvinnor		Medel-ålder	Personalförändring	
		antal	%	antal	%		Börjat	Slutat
Ledningskompetens	9	5	56	4	44	44	2	2
Kärnkompetens	94	33	35	62	65	42	18	10
Stödkompetens	39	11	31	27	69	45	6	5
TOTALT	142	49	34	93	66	43	26	17

Museet verkar för en jämn könsfördelning inom samtliga befattningar. Det finns fler kvinnor än män vid museet. Av de anställda är 66 % kvinnor och 34 % män.

Det höga antalet nyanställda har förklarats främst med den nya verksamheten i Malmö.

Mångfald är i sig en kvalitet och vårt mål. I platsannonsering betonas att museet strävar efter jämn könsfördelning och kulturell mångfald.

2.7.4 Attraktiv arbetsgivare

Museet har mycket låg personalomsättning när det gäller den tillsvidareanställda personalen. Under året har 2 tillsvidareanställda slutat på egen begäran och 2 har pensionerats. Övriga 13 som slutat under 2009 var visstidsanställda. Dessa avgångar beror alltså på att tidsbegränsade anställningar (vikariat och allmän visstidsanställning samt access-anställda) upphört.

Extern personalrörlighet	2009	2008	2007
Konst & Förmedling	5	8	5
Tekniska enheten	0	3	0
Konservatorsenheten	0	5	1
Kommunikation (inkl värdar)	7	4	5
Administration	5	8	1
Totalt	17	28	12

Att personalrörligheten för 2008 är betydligt högre än både 2007 och 2009 beror på 15 medarbetare från Accessprojektet som slutat under 2008. Museet har inte upplevt några rekryteringssvårigheter.

2.7.5 Hälsöfrämjande arbetsplats med god arbetsmiljö

Museets målsättning är att sjukfrånvaron inte ska överstiga nivån för den statliga sektorn (4 %). Detta ska uppnås genom att genomföra förebyggande och hälsofrämjande insatser samt aktivt individuellt rehabiliteringsarbete.

Museet erbjuder regelbundna hälsokontroller till samtliga medarbetare. Museet stimulerar till friskvård genom ett friskvårdsbidrag och har utökat bokningsbar tid till en massör som till subventionerat pris ger massage på arbetsplatsen.

Under 2009 har sjukfrånvaron varit 4,7% vilket är en minskning med 0,5 %-enheter sedan 2008. Minskningen beror främst på att en långtidssjukskriven medarbetare har återgått i arbete. Eftersom antalet anställda är relativt litet får en sådan förändring för en enskild individ stort genomslag procentuellt.

Sjukstatistik, procentuell sjukfrånvaro	2009	2008	2007
Kvinnor	2,6	2,6	2,5
Män	6,7	8,3	6,2
50 år och äldre	6,2	5,6	1,5
30 - 49 år	3,4	4,5	4,7
29 år och yngre	1,5	2,1	3,0
Alla	4,2	4,7	3,8
Andel långtidsfrånvaro	55,0	61,5	47,4

2.8 LOKALKOSTNADER

Moderna Museets totala lokalkostnader uppgick under 2009 till 62,4 mkr.

Hyreskostnaderna uppgick till totalt 47 569 tkr, fördelat på olika hyresvärdar enligt följande:

Hyresvärd	Hyra (tkr)
Statens Fastighetsverk ¹	45 515
Svensk Museitjänst/Riksarkivet	1 408
Gemensamma funktioner med Nationalmuseum ²	500
Förvaltnings AB Harpan	146
Totala hyreskostnader	47 569

¹ Avser samtliga förhyrningar på Skeppsholmen (Museibygnaden, Hus 117, Hus 21, Prästgården och Arresten)

² Uppskattning eftersom kostnaden inte är specificerad i avtalet mellan Nationalmuseum och Moderna Museet

Uppvärmning ingår i hyreskostnaden för samtliga förhyrningar.

El ingår i hyresbeloppen för samtliga förhyrningar utom Hus 117 där den uppgick till 56 tkr.

Museet har under 2009 inte haft några kostnader för reparationer och underhåll för de förhyrda lokalerna.

De övriga driftskostnaderna uppgår sammanlagt till 14 810 tkr. I dessa kostnader ingår städning med 2 562 tkr och Larm och bevakning (inkl. värdar) med 12 248 tkr.

Museets huvudbyggnad uppgår totalt till 15 101 m² och består till största del av publika ytor (67 %) samt magasin och verkstäder (24 %). Endast 4 % av ytan används för kontor. Resterande 6 % av ytan används av restaurangen.

2.9 AVGIFTER OCH BIDRAG

2.9.1 Avgiftsbelagd verksamhet

Från och med 2008 har krav införts att museets varuförsäljning ska ha full kostnadstäckning. Detta innebär bl.a. att denna verksamhet ska vara helt skild från den anslagsfinansierade museiverksamheten.

Verksamhet med full kostnadstäckning (tkr)	+/- t.o.m. 2007	+/- 2008	Intäkt 2009	Kostnad 2009	+/- 2009	Ack +/- utgå. 2009
Försäljning av varor i Sthlm	-	559	8 738	9 488	-750	-191
Försäljning av varor i Malmö	-	-	66	109	-43	-43
Undersökningar, utredningar och andra tjänster	-	0	0	0	0	0
Summa	-	559	8 804	9 597	-793	-234

I försäljningsintäkterna ovan ingår all försäljning från museets butiker exklusive intäkterna från försäljning av de kataloger som avser 2009 års utställningar. Intäkterna från den katalogförsäljningen redovisas i tabellen nedan i posten Övrigt. I kostnaderna för varuförsäljningen ingår, förutom kostnader för de sålda varorna, direkta försäljningsomkostnader och lönekostnader för butikspersonalen även lokalkostnader, kapitalkostnader för butikens inventarier samt kostnader för butikens utnyttjande av museets stödfunktioner.

Den väsentligaste orsaken till att det positiva resultatet från 2008 vänts i ett negativt resultat 2009 är att värdet för *Historieboken* enligt gällande regler skrivits ner kraftigt 2009. I övrigt bedömer museet att försäljningsverksamhetens kostnader och intäkter balanserar och att det redovisade utgående underskottet är av slumpmässig och tillfällig art. Museet föreslår därför inte några särskilda åtgärder för att minska underskottet utan räknar med att i ett längre perspektiv kommer kostnader och intäkter att balansera.

Övrig avgiftsbelagd verksamhet (tkr)	2009	2008	2007
Entréer och visningar	18 640	17 014	13 862
Övrigt	22 514	28 192	30 371
Summa	41 154	45 206	44 233

Entré- och visningsintäkterna 2008 och 2009 förklaras av publiktillströmningen till de båda utställningarna *Andy Warhol* resp. *Dalí Dalí med Francesco Vezzoli*. För 2010 beräknas entré-intäkterna minska med ca 4 mkr.

Under Övrigt ingår bl.a. följande:

- Katalogförsäljningen, 2,3 mkr
- Konferensverksamheten, 3,6 mkr
- Hyresintäkter, 1,8 mkr
- Sponsringsintäkter, 6,6 mkr
- Utlån och depositioner, 2,2 mkr
- Anslag från Region Skåne, 3,4 mkr
- Avgifter 100 vänner, 0,6 mkr

2.9.2 Sponsring

Moderna Museets sponsorarbete följer en intern sponsorpolicy och syftar till att generera intäkter, reducera kostnader och höja kvaliteten på utvalda aktiviteter i verksamheten. Sponsringen ska fungera som ett stöd, en buffert och en möjlighet att nå nya målgrupper. Genom en långsiktig strategi och ett nära samarbete känner sig museets sponsorer delaktiga och engagerade i verksamheten så som den utformas av intendenten och ledning. Det önskade resultatet av sponsringen ska vara att båda parter upplever att prestation och motprestation motsvarar varandra på ett sätt som inte kan ifrågasättas konstnärligt eller ekonomiskt. Moderna Museet arbetar med objekt-sponsring, vilket innebär att verksamheten delas upp i olika paket, exempelvis samlingen, stora utställningar och utställningsserier eller pedagogisk verksamhet. Varje sponsorobjekt definieras vad avser tid, pris och motprestationer och erbjuds företag vars profil och inriktning kan antas stämma väl med dess karaktär.

Moderna Museets sponsorer 2009:

- Advokatfirman Vinge sponsrade utställningsserien *Moderna Museet Nu* och Videopassagen
- Berns Salonger sponsrade museet med eventtjänster och hotellrum
- Brummer&Partners sponsrade utställningen *ClayKetter*
- Dataton sponsrade museets audioguider
- E.ON sponsrade Moderna Museet Malmö och utställningen *Luc Tuymans, Mot dagen*
- Eurocard sponsrade utställningen *Dalí Dalí med Francesco Vezzoli*
- Flos sponsrade katalogproduktionen till *Dalí Dalí med Francesco Vezzoli*
- Investor sponsrade projektet Zon Moderna
- Primewine sponsrade museet med vin till vernissager och middagar
- Scania sponsrade utställningen *Andreas Gursky 80-08*
- Storåkers McCann sponsrade museet med reklambyråttjänster

Under 2009 uppgick sponsorintäkten till sammanlagt 6,6 mkr, varav 1,2 mkr i s.k. barter. Detta utgjorde 4 % av de totala intäkterna.

Moderna Museet har under 2009 även haft marknadsföringssamarbete med: Apple, Clear Channel, Dagens Nyheter, Hotel Skeppsholmen, Malmö Aviation och WeSC.

2.9.3 Bidrag

Moderna Museet samverkar med konstinstitutioner, myndigheter och andra organisationer för att på bästa vis nå målen för verksamheten.

Under året uppgick bidraget från Kulturrådet för anställda i olika *Access-projekt* till 0,9 mkr.

För arbetet med uppbyggnaden av *Moderna Museet Malmö* har regeringen anvisat ett särskilt bidrag på 3 mkr. 2008 förbrukades 0,4 mkr av detta bidrag och under 2009 har resterande 2,6 mkr av det bidraget använts.

För projekten *I skuggan av* och *Dåtid, samtid, framtid* har bidrag från Kulturrådet på sammanlagt 0,7 mkr använts.

Slutligen redovisas här *LAN*-bidrag uppgående till 0,5 mkr.

Under 2009 uppgick bidragsintäkten till sammanlagt 4,7 mkr. Detta utgjorde 3 % av de totala intäkterna.

2.10 SAMARBETET MED AM OCH NM

2.10.1 Arkitekturmuseet

Moderna Museet och Arkitekturmuseet samverkar kring ett antal funktioner som främst hänger samman med att de båda museerna har gemensam entré och till del gemensamma lokaler. Samarbetet är reglerat i ett avtal som löpte ut 2009 men som har förlängts ett år, d.v.s. t.o.m. 2010. Samarbetet avser biljettförsäljning och information, bevakning, lokalvård, konferenslokalerna, butiken, restaurang och café samt posthantering.

2.10.2 Nationalmuseum

Moderna Museet och Nationalmuseum har två gemensamma funktioner, nämligen Konstabiblioteket och Transportavdelningen. Båda dessa verksamheter sorterar organisatoriskt under Nationalmuseum och Moderna Museet betalar efter särskild överenskommelse, en viss del av kostnaderna för verksamheterna.

3. FINANSIELL REDOVISNING

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

Avser (tkr)	2009	2008	2007	2006	2005
Låneram hos Riksgälden					
Beviljad i regleringsbrev	19 000	17 000	20 000	25 000	30 000
Utnyttjad	18 917	16 363	14 545	18 952	22 861
Kontokredit hos Riksgälden					
Beviljad i regleringsbrev	18 007	16 566	16 120	15 990	19 076
Maximalt utnyttjad	2 461	11 524	0	8 171	15 179
Räntekonto hos Riksgälden					
Ränteintäkter	119	675	990	533	8
Räntekostnader	1	30	0	1	86
Avgiftsintäkter					
Avgiftsintäkter som disponeras av myndigheten	49 958	53 865	44 233	28 702	30 358
Beräknade avgiftsintäkter enligt regleringsbrev	25 000	40 000	38 500	28 000	25 000
Anslagskredit, anslag 17 8:1 10					
Beviljad i regleringsbrev	3 494	3 328	3 298	3 408	0
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslagssparande					
- varav intecknat	-	-	-	77	-
Antal årsarbetskrafter totalt *					
	103	110	113	110	95
Medelantalet anställda totalt *					
	121	127	132	126	112
Driftkostnad per årsarbetskraft					
	1 572	1 528	1 339	1 272	1 389
Balanserad kapitalförändring					
	558	-1 574	-4 452	-3 804	-2 916
Årets kapitalförändring					
	-793	295	4 824	-648	-888

* Inkl. Accessanställda

RESULTATRÄKNING (TKR)

	Not	2009	2008
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	111 110	111 694
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	49 958	53 865
Intäkter av bidrag	3	4 736	7 418
Finansiella intäkter	4	123	676
= <i>Summa verksamhetens intäkter</i>		<i>165 927</i>	<i>173 653</i>
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-57 363	-58 740
Kostnader för lokaler		-56 916	-55 001
Övriga driftkostnader	6	-47 638	-54 353
Finansiella kostnader	7	-527	-759
Avskrivningar och nedskrivningar		-4 276	-4 505
= <i>Summa verksamhetens kostnader</i>		<i>-166 720</i>	<i>-173 358</i>
Verksamhetsutfall		-793	295
Årets kapitalförändring	8	-793	295

BALANSRÄKNING (TKR)

TILLGÅNGAR	Not	2009-12-31	2008-12-31
Immatriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för forskning och utveckling	9	1 153	288
Summa immatriella anläggningstillgångar		1 153	288
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10	6 846	3 178
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	11	14 208	13 379
Konstverk	12	376 995	356 458
Pågående nyanläggning	13	1 882	147
Summa materiella anläggningstillgångar		399 931	373 161
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	14	4 078	4 590
Fordringar			
Kundfordringar		3 023	1 612
Fordringar hos andra myndigheter		4 749	1 976
Övriga fordringar	15	337	9 763
Summa fordringar		8 109	13 351
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	16	14 297	11 940
Övriga upplupna intäkter		185	147
Summa periodavgränsningsposter		14 482	12 087
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	17	853	-2 473
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgälden	24	0	0
Kassa, plusgiro och bank	18	521	394
Summa kassa och bank		521	394
SUMMA TILLGÅNGAR		429 127	401 397
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	19	32 701	22 245
Donationskapital	20	343 366	328 984
Balanserad kapitalförändring	21	558	-1 574
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	8	-793	295
Summa myndighetskapital		375 832	349 950
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner o liknande förpliktelser	22	0	103
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	23	18 917	16 363
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	24	2 461	7 083
Skulder till andra myndigheter	25	3 929	14 077
Leverantörsskulder	26	19 214	3 409
Övriga skulder	27	2 428	2 711
Summa skulder m.m.		46 948	43 644
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	28	5 517	4 213
Oförbrukade bidrag	29	527	3 236
Övriga förutbetalda intäkter	30	303	253
Summa periodavgränsningsposter		6 347	7 701
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		429 127	401 397
ANSVARSFÖRBINDELSER		Inga	Inga

ANSLAGSREDOVISNING (TKR)

Redovisning mot statsbudgetens utgiftsanslag

Nomenklatur	Benämning	Ing. över- föringsbe- lopp	Årets tilldelning enl. regl.brev	Totalt disp belopp	Utgifter	Utg. Över- föringsbe- lopp	
17 8:1 10	Moderna Museet ramanslag	2 473	120 076	122 549	-120 797	1 752	Not 1

Finansiella villkor

	Villkor	Utfall
17 8:1 10	Utöver tilldelat belopp under anslaget får Moderna Museet (MM) disponera en anslagskredit	3 494 0
	MM har tillgång till en kredit på räntekontot i Riksgäldskontoret	18 007 2 461
	MM disponerar under budgetåret en låneram i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten	19 000 18 917
	Av anslaget använt till ersättningar till aktiva bildkonstnärer för vilka avtalet om medverkans- och utställningsersättning är tillämpligt	1 000 315

Regeringsbeslut avseende anslaget 17 8:1 10

1. Regeringsbeslut 24, 2008-12-11, regleringsbrev avseende år 2009
2. Regeringsbeslut 1, 2009-08-19, begäran av Moderna Museet om att få disponera oförbrukat bidrag
3. Regeringsbeslut 5, 2009-08-27, ändrat regleringsbrev avseende år 2009

NOTER

Kommentarer till noter

Belopp i tkr där annat ej anges.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB).

Moderna Museets (MM) redovisning följer god redovisningssed enligt förordningen (2000:605) FÅB 2 kap 5 § samt förordningen (2000:606) FBF 6§.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringarna har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag (2010-01-11) eller när fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt känt när bokslutet upprättas, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter. Övriga händelser tas upp som fordringar respektive skulder. Fordringar och skulder i utländsk valuta har tagits upp till balansdagens kurs.

Som periodavgränsningspost bokförs händelser med belopp överstigande 20 tkr. MM har ändrat periodiseringsbeloppet från 10 tkr till 20 tkr fr om år 2009. Detta är en förändrad redovisningsprincip. MM bedömer att jämförelsetalen inte behöver räknas om då beloppen inte är så väsentliga så de påverkar den rättvisande bilden.

Värdering av varulager

Varulagret är värderat till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde. Avdrag för bedömd faktisk inkurans har gjorts.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. Objekt utgörande en fungerande enhet vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till 10 tkr klassificeras även som anläggningstillgång.

Anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningen beräknas utifrån den månad då tillgången tas i bruk.

MM tillämpar vanligtvis följande avskrivningstider, men gör en bedömning av varje anläggningstillgångs ekonomiska livslängd vid inköpstillfället.

Datorer	3 år
Dataprogram och rättigheter	5 år
Maskiner och inventarier samt bilar	5 år
Basutställningar	5 år
Möbler	10 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10 år

MM avviker från den av Ekonomistyrningsverket (ESV) rekommenderade (allmänna råd till 5 kap. 4 § FÅB) ekonomiska livslängden för datorer. MM redovisar inte bärbara datorer samt tillhör till dessa som anläggningstillgångar utan kostnadsför dem direkt. Anledningen härtill är att utrustningen inte har en ekonomisk livslängd uppgående till tre år, p.g.a. det extra slitaget som användningen medför.

Från och med den första januari 2003 ska så kallade kulturtillgångar redovisas enligt samma regler som andra typer av anläggningstillgångar. Inköp av konstverk finansieras med anslagsmedel (statskapital), donationsmedel (donationskapital), bidrag (statskapital) eller avbetalning från utomstående. Eftersom konstverken bedöms ha en obegränsad ekonomisk livslängd sker inga avskrivningar.

Inköp av konst via stiftelser

MM är förvaltare av fyra stiftelser; Gerard Bonniers stiftelse, Carl Fribergs stiftelse, Österlindska stiftelsen samt Anna-Stina Malmborgs och Gunnar Höglunds stiftelse. I enlighet med stiftelsernas urkunder och stiftelsernas testamenten används avkastningen för att utöka MM:s konstsamling.

Varuförsäljning

Från och med den första januari 2008 ska fullkostnadstäckning gälla för varuförsäljning d.v.s. den ska ej anslagsavräknas.

Anslagsavräkning

Från och med den första januari 2009 görs anslagsavräkning kostnadsmässigt.

Omklassificering

MM har omklassificerat Dagskassor och Kurirkassa (tidigare konto 1594 och 1573). Dessa var felklassificerade och skall ligga under kontogrupp 199, Kassa och bank. MM har omfört saldot och justerat jämförelsetalen för 2008 med 312 tkr resp 18 tkr.

MM har ändrat redovisningsprinciper när det gäller Stockholmskortet. Tidigare år har det bokförts som en övrig fordran men fr om 2009 bokförs det som en upplupen intäkt. MM har justerat jämförelsetalen för 2008 med 147 tkr.

Brytdag

Löpande redovisning och anslagsavräkning avseende räkenskapsåret har gjorts fram till och med 2010-01-11.

Uppgifter om Ledande befattningshavare enligt 7 kap 2 § FÅB

Från och med den första januari 2008 har Moderna Museet ingen styrelse.

Ersättningar till ledande befattningshavare

I beloppet ingår ersättningar till ledande befattningshavare.

	2009	2008
Lars Nittve, överintendent	1 370	1 345

Ledande befattningshavarens styrelseuppdrag i andra statliga myndigheter och i aktiebolag

Lars Nittve	Nittve Information AB, ordförande Shaygan Arkitektkontor AB, suppleant
-------------	---

	2009	2008
Not 1 Intäkter av anslag		
Utgifter enligt anslagsredovisning	120 797	111 727
Förändring statskapital (inköp av konst, anslag)	-456	-1 979
Det andra önskemuseet	-5 000	0
Återföring varulager	0	1 945
Övergångseffekt kostnadsmissiga anslag	857	0
Återföring differens balanserad kapitalförändring	-4 418	0
Förändring 2008 års semesterdagar	-671	0
	111 110	111 694

Kommentar: Under året har ett bidrag från regeringen från år 2007 för inköp av konst till Det andra önskemuseet omförd till statskapital. MM har gjort en återföring av en negativ övergångseffekt vid övergången till kostnadsmissiga anslag. I samband med detta har MM rättat en utredd differens på ca 4 400 tkr på balanserad kapitalförändring mot anslaget. Uttag av 2008 års semesterdagar har även anslagsavräknats. Se not 17.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen	0	0
Entréer och visningar	18 640	17 014
Försäljningsintäkter, varuförsäljning	8 804	8 659
Försäljningsintäkter, museiverksamhet	2 256	2 422
Konferensverksamhet	3 579	2 865
Reavinst vid försäljning av anläggningstillgång	0	0
Övriga intäkter av avgifter	10 069	14 563
Summa exkl. sponsring	43 348	45 523
Öresutjämning, kassadiff	-15	-12
Sponsorintäkter (enl. 15a § kapitalförsörjningsförordningen)	5 416	5 377
Barterintäkter (enl. 15a § kapitalförsörjningsförordningen)	1 209	2 977
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	49 958	53 865

Andel sponsorintäkter av den totala intäkten	4%	5%
--	----	----

Kommentar: Differensen, övriga intäkter beror på intäkter från Malmö Stad och Region Skåne för Moderna Museet Malmös verksamhet.

Not 3 Intäkter av bidrag	4 736	7 418
Andel bidragsmedel av den totala intäkten	3%	4%

Kommentar: Minskningen beror bl a på att MM fick ett bidrag från regeringen 2008 för uppstart av Moderna Museet Malmö, som i stort sett helt har förbrukats 2009. Access-projektet har avslutats 2009.

Not 4 Finansiella intäkter		
- Ränta på räntekonto hos Riksgälden	119	675
- Övriga finansiella intäkter	4	1
	123	676

Not 5 Kostnader för personal		
Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter o.dyl.)	-38 281	-39 160
Övriga personalkostnader	-19 082	-19 580
	-57 363	-58 740

Not 6 Övriga driftskostnader		
Övriga driftskostnader	-47 638	-54 353

Kommentar: Differensen beror delvis på att MM har bokfört en del vidarefakturerade kostnader till AM som minskad kostnad. MM har även periodiserat delar av utställningskostnaden till 2010. Se not 16.

Not 7	Finansiella kostnader		
	- Ränta på lån hos Riksgälden	-391	-565
	- Ränta på räntekonto hos Riksgälden	-1	-30
	- Övriga finansiella kostnader	-135	-164
		-527	-759

Not 8	Årets kapitalförändring		
	Periodiseringar i anslagsfinansierad verksamhet	0	-262
	Varuförsäljning Butiken Stockholm	-750	558
	Varuförsäljning Butiken Malmö	-43	0
		-793	295

Kommentar: Årets kapitalförändring består fr o m 2009 endast av verksamheter som har fullkostnadstäckning dvs MMs butiker.

Not 9	Immatriella anläggningstillgångar, Datorprogram		
	Tillgångarnas anskaffningsvärde (IB)	381	259
	Tillkommande tillgångar	1 005	122
	Årets avskrivningar	-140	-58
	Ackumulerade avskrivningar	-92	-34
	Bokfört värde	1 153	288

Not 10	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Tillgångarnas anskaffningsvärde (IB)	9 997	9 108
	Tillkommande tillgångar	4 502	889
	Årets avskrivningar	-833	-1 268
	Ackumulerade avskrivningar	-6 820	-5 552
	Bokfört värde	6 846	3 178

Not 11	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
	Tillgångarnas anskaffningsvärde (IB)	46 602	41 321
	Tillkommande tillgångar	4 132	5 281
	Årets avskrivningar	-3 303	-3 179
	Ackumulerade avskrivningar	-33 223	-30 044
	Bokfört värde	14 208	13 379

Not 12	Konstverk		
	Tillgångarnas anskaffningsvärde (IB)	356 458	239 176
	Tillkommande tillgångar	20 538	117 282
	Bokfört värde	376 995	356 458

Not 13	Pågående nyanläggningar		
	Pågående nyanläggningar, årets anskaffningar	1 882	147

Kommentar: Differensen mellan åren beror på anskaffningar till Moderna Museet Malmö som inte är kompletta och fortfarande är pågående.

Not 14 Varulager		
Varulager, Butiken Sthlm, ack. anskaffningsvärde	2 959	1 945
Förändring varulager, Butiken Sthlm	-647	1 014
Varulager, Museiverksamhet Sthlm, ack. anskaffningsvärde	1 632	1 648
Förändring varulager, Museiverksamhet Sthlm	-347	-16
Varulager, Butiken Malmö, ack. anskaffningsvärde	309	0
Förändring varulager, Butiken Malmö	0	0
Varulager, Museiverksamhet Malmö, ack. anskaffningsvärde	172	0
Förändring varulager, Museiverksamhet Malmö	0	0
	4 078	4 590

Kommentar: I december 2009 öppnade Moderna Museet Malmö. MM har nu 2 butiker, en i Stockholm och en i Malmö.

Not 15 Övriga fordringar		
Övriga fordringar	337	9 763

Kommentar: Differensen mellan åren beror bl a på en stor donation på 9 620 tkr som MM fick 2008 för inköp av konst. MM har ändrat redovisningsprincip och omklassificerat Dagskassa och Kurirkassan. Jämförelsetalen för 2008 har justerats med Dagskassa 312 tkr och Kurirkassa med 18 tkr. Se not 18. Redovisningsprincipen gällande intäkter för Stockholmskortet har även ändrats. Jämförelsetalen för 2008 har justerats med 147 tkr.

Not 16 Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyror	11 561	11 807
Övriga förutbetalda kostnader	2 736	133
	14 297	11 940

Kommentar: Differensen på övriga förutbetalda kostnader beror på att MM har periodiserat kostnader för utställningar som även pågår 2010.

Not 17 Avräkning med statsverket		
<i>Anslag i räntebärande flöde</i>		
Ingående balans	-2 473	-3 248
Redovisat mot anslag	120 798	111 727
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-120 076	-110 952
<i>Fordringar/Skulder avseende anslag i räntebärande flöde</i>	-1 752	-2 473
 <i>Fordran avseende semestereskuld som ej anslagsredovisats</i>		
Ingående balans	3 276	0
Redovisat mot anslag under året enl undantagsregeln	-671	0
<i>Fodran avseende semesterlöneskuld som inte har redov mot anslag</i>	2 604	0
 Utgående balans	853	-2 473

Kommentar: Se intäkter av anslag, not 1. Under 2009 har redovisningsprinciperna i staten förändras. Detta gäller bl a semesterlöneskulden för 2008 som redovisas under avräkning med statsverket.

Not 18 Kassa, plusgiro och bank		
Växelkassa (entré/butik)	83	63
Dagskassa (entré/butik)	386	312
Kurirkassa	52	18
	521	394

Kommentar: Under 2009 har MM ändrat redovisningsprinciper och omklassificerat Dagskassa och Kurirkassan. Jämförelsetalen för 2008 har justerats. Se not 15.

Not 19 Statskapital		
Anslagsfinansierade inköp av konstverk	27 701	22 245
Bidrag från regering - Det andra önskemuseet	5 000	0
	32 701	22 245

Kommentar: Under året har ett bidrag från Regeringen från år 2007 för inköp av konst till Det andra önskemuseet omförts till statskapital.

Not 20 Donationskapital		
Ingående balans	328 984	218 358
- varav konst	327 864	215 087
- varav likvida medel	1 121	3 271
Under året erhållna donationer	10 317	100 446
<i>Ketchup Sandwich</i> , avbetalning	0	400
Under året inköpt konst	4 765	11 930
Under året erhållna likvida medel	4 066	9 780
Under året betalt för konst	-4 765	-11 930
Utgående balans	343 366	328 984
- varav konst	342 945	327 863
- varav likvida medel	421	1 121

Kommentar: Under 2009 har MM fått tre stora donationer. Birgit Rausing donerade 2 500 tkr som delfinansierade konstinköpet av Alice Neel, *Don Perlis and Jonathan*. Pontus Bonnier donerade ett konstverk av Richard Serra, *Carnegie*, Modell till skulptur, värderat till 2 500 tkr och Familjen Neel har genom The American Friends of Moderna Museet Inc. donerat konstverket *Mr Greene* av Alice Neel, värderat till 1 200 tkr.

Not 21 Balanserad kapitalförändring		
Ingående balans	-1 574	-4 452
Kapitalförändring från föregående år	296	4 824
Återföring varulager, varuförsäljning	0	-1 945
Semesterlöneskuld 2008	3 276	0
Det andra önskemuseet	-5 000	
Övergångseffekt, kostnadsmässig avräkn mot anslag	-857	
Rättning av utredd differens	4 418	
Utgående balans	558	-1 574

Kommentar: Se not 1. Fr om 2009 görs anslagsavräkning kostnadsmässigt. Balanserad kapitalförändring består fr om 2009 endast av resultatet av MM:s verksamheter som berörs av fullkostnads-täckning. Semesterlöneskuld ack 2008 har omförts till konto 1780.

Not 22 Avsättningar		
Ingående avsättning	0	0
Årets pensionskostnad	0	223
Årets pensionsutbetalningar	0	-120
Utgående avsättning	0	103

Kommentarer: Moderna Museet har inga pensionsförpliktelser kvar år 2009.

Not 23 Lån i Riksgäldskontoret		
Beviljad låneram	19 000	17 000
Ingående balans	16 363	14 545
Under året nyupptagna lån	6 649	6 166
Årets amorteringar	-4 095	-4 348
Utgående balans	18 917	16 363

Not 24 Räntekontokredit i Riksgälden
 Beviljad kreditram 18 007 16 566

Not 25 Skulder till andra myndigheter
 Leverantörsskulder andra myndigheter 1 424 12 505
 Skuld sociala avgifter samt moms 2 505 1 572

---

3 929 14 077

Kommentar: Förändringen mellan åren består av fakturor till Statens Fastighetsverk avseende lokalkostnader som betalades i januari 2009 istället för i december 2008.

Not 26 Leverantörsskulder
 Leverantörsskulder avs konsumtion 16 550 2 960
 Leverantörsskulder- utländska leverantörer 2 662 419
 Övriga leverantörsskulder 1 30

---

19 214 3 409

Kommentar: Differensen mellan året beror mycket på Moderna Museet Malmö som öppnades i december 2009. Detta föranleder till ökade lev.skulder för investeringar och kostnader för uppbyggnad av verksamheten. MM har även gjort konstinköp i slutet på året.

Not 27 Övriga skulder
 Övriga skulder 1 079 1 362
Ketchup Sandwich, avbetalning 1 349 1 349

---

2 428 2 711

Not 28 Upplupna kostnader
 Semesterlöneskuld t om 2008 inkl. sociala avgifter 2 604 3 276
 Semesterlöneskuld fr om 2009 inkl. sociala avgifter 1 056 0
 Upplupna löner och arvoden inkl. sociala avgifter 517 536
 Övriga upplupna kostnader 1 340 400

---

5 517 4 213

Kommentarer: Differensen, övriga upplupna kostnader beror på att MM periodiserat utställningen *Dal' Dal' med Francesco Vezzoli* med 1 000 tkr.

Not 29 Oförbrukade bidrag
Oförbrukade bidrag, inomstatliga
 Statens kulturråd 527 561
 Regeringen, uppbyggnad Moderna Museet Malmö 0 2 637

Oförbrukade bidrag, utomstatliga
 Gertrude och Ivar Philipsons stiftelse 0 38

---

527 3 236

Not 30 Övriga förutbetalda intäkter
 Advokatfirman Vinge (sponsormedel) 80 253
 100 vänner år 2010 223 0

---

303 253

BILAGA 1: Förteckning över inköp och gåvor

INKÖP 2009

Annat

Stefan Constantinescu, *The Golden Age for Children*, 2008. Artist's Book. Anslag
Lucas Ajemian, *From Beyond*. Dokumentation från performance I Skeppsholmskyrkan, 2009. Anslag

Fotografi

Inta Ruka, *Marija Matvejuka*. Ur serien *Amalias street 5a*, 2005 Anslag
Inta Ruka, *Natasha Kurova*. Ur serien *Amalias street 5a*, 2004 Anslag
Inta Ruka, *Rihards Stibelis*. Ur serien *Amalias street 5a*, 2006 Anslag
Inta Ruka, *Alexander Kurov*. Ur serien *Amalias street 5a*, 2006 Anslag
Mats Eriksson, *Into the Void*, 2003/2008 Anslag
Lars Nilsson, *Avsked*, 2009 Anslag
Lars Nilsson, *8 november*, 2009 Anslag
Lennart Durehed, *Queens, New York 1975*, 1975 Anslag
Lennart Durehed, *Queens, New York*, 1975 Anslag
Lennart Durehed, *Ithaca 1975*, 1975 Anslag
Lennart Durehed, *Ithaca*, 1975 Anslag
Lennart Durehed, *Maine*, 1975 Anslag
Lennart Durehed, *Long Island 1975*, 1975 Anslag
Lennart Durehed, *Maine*, 1975 Anslag
Clay Ketter, *Holiday Drive Detail*, 2007 Anslag
Peter Johansson, *Utan titel*, 2000 Anslag
Barbara Krüger, *I am Your Immaculate Conception*, 1982\$ Det andra önskemuseet
Bigert & Bergström, *SMHI*, 2007 Bonniers
Miriam Bäckström, *Mirrors*, 2009 Anslag
Anthony McCall, *Fire Cycles II - Schematic Drawing. Fylkingen and Performance Views, Stockholm 1973*. 2 fotografier. The American Friends of the Moderna Museet, Inc
Mathias Johansson, *Untitled*, 1998 Anslag
Mathias Johansson, *Louise Bourgeois 1998*, 1998. 3 sv/vita fotografier Anslag
Tuija Lindström, *Rött Strykjärn*, 1991 Anslag
Tuija Lindström, *Strykjärn*, 1991 Anslag

Grafik

Anthony McCall, *Doubling Back*, 2007 The American Friends of the Moderna Museet, Inc

Installation

Jacob Dahlgren, *Edinburgh 1968*, 2009 Österlindska
Peter Johansson, *How to cook a Souvenir*, 1990 Anslag
Gerard Byrne, *Why it's time for Imperial, Again*, 1998–2002 Bonniers
Bigert & Bergström, *Weather Station*, 2007 Bonniers
Eva Löfdahl, *Cloud to Be*, 2005–2009 Anslag
Peter Hagdahl, *The transfer of methanol*, 2009 Anslag
Kajsa Dahlberg, *Ett Eget Rum/Tusen Bibliotek* Anslag
Eija-Liisa Ahtila, *If 6 was 9* Anslag
Clay Ketter, *Tomb*, 1987–2009 Anslag

Måleri

Tommy Östmar, *Jimmy the Cricket* Anslag
Astrid Sylwan, *As We Floated Away*, 2008 Anslag
Per Inge Bjørlo, *Selvpartret*, 2008 Anslag
Per Mårtensson, *Utan titel*, 2009 Anslag
Alice Neel, *Don Perlis and Jonathan*, 1982 Det andra önskemuseet
Helmtrud Nyström, *Unga fader*, 2008 Anslag
Nina Roos, *Passage III (the blind corner)*, 2009 Anslag
Thomas Broomé, *The Old Society*, 2009 Anslag
Kaspar Bonnén, *Untitled*, 2008 Anslag
Carl Hammoud, *The Revision*, 2009 Anslag
Kristina Jansson, *Echo Chamber I*, 2007 Anslag

Rörlig bild

Marysia Lewandowska/Neil Cummings, <i>Museum Futures: Distributed</i> , 2008	Anslag
Anthony McCall, <i>Doubling Back</i> , 2003	The American Friends of the Moderna Museet, Inc
Christine Ödlund, <i>Atlantis</i> , 2009	Anslag
Jonas Dahlberg, <i>View Through a Park</i> , 2009	Anslag
Gunvor Nelson, <i>Take Off</i> , 1972	Anslag
Gunvor Nelson, <i>Schmeergunz</i> , 1966	Anslag
Gunvor Nelson, <i>My Name is Oona</i> , 1969	Anslag
Gunvor Nelson, <i>Red Shift</i> , 1983	Anslag
Gunvor Nelson, <i>True to Life</i> , 2006	Anslag

Skulptur

Ilhan Koman, <i>Derviş</i> , 1970	Anslag
Beth Laurin, <i>Skulptur II, maj 1981</i> , 1981	Österlindska
Beth Laurin, <i>Utan titel</i> , 1982	Österlindska
Veronika Brovall, <i>Timer</i> , 2008	Österlindska
Kari Cavén, <i>Klassresa</i> , 2006	Anslag
Louise Bourgeois, <i>I am afraid</i> , 2009	Det andra önskemuseet
Ingrid Eriksson, <i>Spirits Statue</i> , 1995	Anslag
Jonas Dahlberg, <i>View Through a Park</i> , 2009	Anslag

Teckning

Anastasia Ax, <i>Prayer</i> , 2008	Anslag
Anastasia Ax, <i>Animal</i> , 2008	Anslag
Anastasia Ax, <i>Shaft</i> , 2009	Anslag
Anthony McCall, <i>Fire Cycles II - Schematic Drawing. Fylkingen and Performance Views, Stockholm 1973</i> . 5 teckningar.	The American Friends of the Moderna Museet, Inc
Christine Ödlund, <i>Plant Interview</i> , 2009	Anslag
Astrid Svangren, <i>vad jag minns...</i>	Anslag

DONATIONER 2009

Annat

Ragnar von Holten, Artist's Book
Cristos Gianakos, *Dark Passage*. 16 ritningar och arbetsanteckningar samt 6 digitala färgtryck. 1981

Fotografi

Lennart Durehed, *New York 1975*, 1975
Lennart Durehed, *Maine 1975*, 1975
Lennart Durehed, *New York 1975*, 1975
Lennart Durehed, *New York 1975*, 1975
Lennart Durehed, *Maine 1975*, 1975
Lennart Durehed, *Södermalm 1976*, 1976
Lars Swanberg, *Walter Hirsch Marseille*, 1963
Andy Warhol, *Gianni Agnelli*, 1972
Andy Warhol, *Ladies and Gentlemen (Wilhelmina Ross)*, 1974
Andy Warhol, *Marella Agnelli*, 1972
Andy Warhol, *Carice Arman*, 1976
Andy Warhol, *Sandy Brant*, 1970
Andy Warhol, *John Chamberlain and Lorraine*, 1978
Francesco Vezzoli, *Portrait of H.R.H. The Princess of Hanover (Before & After Salvador Dalí)*, 2009
Eva Klasson, Titel saknas. Ur serien *Le Troisième Angle*, 1976. 15 fotografier
Eva Klasson, Titel saknas. Ur serien *Ombilic*, 1977. 11 fotografier
Eva Klasson, Titel saknas. Ur serien *Parasites*, 1978. 16 fotografier
Mathias Johansson, *Untitled*, 1998
Tuija Lindström, *Maria i en bäge*, 1991

Grafik

Mario Merz, Original till affisch för utställningen *Mario Merz på Moderna Museet 5 feb – 20 mars 1983*, 1983

Konst på papper

Lena Svedberg, *Fru Justitia*, ca 1970
Ragnar von Holten, *Celest infall*
Ragnar von Holten, *L'automne*
Ragnar von Holten, *Komplicerat möte*
Ragnar von Holten, Titel saknas
Ragnar von Holten, *Också en bebådelse*, 1995
Ragnar von Holten, ... *landskap*, 1990

Installation

Ulf Rollof, *Konflikt*, 2008
Ragnar von Holten, *Som brickor i ett spel*, 2000
Ragnar von Holten, *Plantskola för alrunor*
Ragnar von Holten, *Förstenat spår*
Clay Ketter, *Alllegiance*, 1989

Måleri

John Olsson, *Organism*, 2002
Siri Berg, *Empty Spaces*, 1986
Clay Ketter, *Lars Erik Larsson*, 2000

Rörlig bild

Francesco Vezzoli, *Greed, The New Fragrance by Francesco Vezzoli*, 2009

Skulptur

Paul McCarthy, *Brancusi Tree*, 2007
Felix Gmelin, *Art Criticism*, 1995
Björn Lövin, *Det ska gå*, 1988
Clay Ketter, *Half the Man*, 2002
Rickard Serra, Modell till skulptur *Carnegie*

Teckning

Tommy Östmar, *Utan titel*
Tommy Östmar, *Utan titel*
Tommy Östmar, *Utan titel*
Bente Stokke, *Vaktmesterens sykkel*, 1985
Bente Stokke, *Vaktmesterkonas støvsuger*, 1985
Tabaimo, *Utan titel*, 2009
Evert Taube, *Villa Evelina, San Remo*
Evert Taube, *Il Padre di San Remo*

ANNAT 2009 (Överföringar)**Fotografi**

Stig Sjölund, Titel saknas, 1987

Måleri

Stig Sjölund, *Utan titel*, 1987
Björn Moberg, *Solstolen*
CO Hultén, *Lyckans torg*, 1944
Eddie Figge, *Glämt på månen*, 1970
Ulf Rahmberg, *Målning 24*, 1979-1982

Skulptur

Sivert Lindblom, *Blyplatta stor*, 1980
Ulrik Samuelson, *Ur arv ur sinne*
Erik Chambert, *Damen med hunden*, 1967

SUMMERING 2009

Totalt har 77 verk köpts in av 44 konstnärer, varav 3 verk till Det andra önskemuseet.
Verket av Siri Berg donerades 2008 men registrerades inte förrän 2009.

Fördelning

23 manliga konstnärer
21 kvinnliga konstnärer

31 svenska konstnärer
13 utländska konstnärer

Inköp med medel för Det andra Önskemuseet

3 verk av en kvinnlig utländsk konstnär

Donationer

Totalt har 90 verk donerats till museet.

Annat

Totalt har 9 verk överförts till Moderna museet från Statens konstråd.

BILAGA 2: Förteckning över utlån

Utställningarna förtecknas i kronologisk ordning.

STOCKHOLM

Monografiska utställningar:

Rune Jansson – Konstakademien
Beth Laurin – Konstakademien
Jan Håfström. Mörkrets hjärta – Liljevalchs Konsthall
Evert Taube – Ett samarbete med Konstakademien
Karl Momen – Konstakademien
Ola Pehrson – Färgfabriken
Gun Maria Pettersson – Thielska galleriet
Bengt Böckman – Edsvik Konsthall

Tematiska utställningar:

Prerafaeliterna – Nationalmuseum

c/o

Moderna Museet c/o Storkyrkan

ÖVRIGA SVERIGE

Monografiska utställningar:

Francisca Clausen – Mjellby Konstmuseum, Halmstad
Curt Asker – Tomarps Kungsgård, Tomelilla
LG Lundberg – Bohusläns museum, Uddevalla
Edvard Munchs grafik – Norrköpings Konstmuseum

Tematiska utställningar:

Tänd mörkret – Konsthallen, Luleå
Keramik – Dunkers Kulturhus, Helsingborg
Helmer Osslund – Norrköpings Konstmuseum
Absolut måleri – Borås Konstmuseum
Konstnärgruppen De unga – Säfstaholms Slott, Vingåker
Kvinnliga ölandsmålare – Ölands Museum, Himmelsberga
Socialkritiken 1993-2005 – Kalmar Konstmuseum
De svenska surrealisterna – Mjellby Konstmuseum, Halmstad
Karin Parrow och Ivan Ivarson Två Göteborgskolorister – Läns museet Gävleborg, Gävle

UTLAND

Monografiska utställningar:

Maria Lindberg – Åbo Konstmuseum
Max Ernst. Dream and Revolution – Louisiana Museum for moderne kunst, Humlebaek
Paul Klee. Orient in Focus – Zentrum Paul Klee, Bern
Gerhard Richter. Large Abstracts – Haus der Kunst, München
Louise Bourgeois – Hirshhorn Museum and Sculpture Garden, Washington
Wilhelm Freddie 2009 – Statens Museum for Kunst, Köpenhamn och Nordjylland Kunstmuseum, Aalborg
Julio González – Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofia, Madrid
Le grand monde d'Andy Warhol – Galeries Nationales du Grand Palais, Paris
Alexander Calder: The Paris Years – Musée National d'Art Moderne, Centre Georges Pompidou, Paris
Kandinsky – Musée National d'Art Moderne, Centre Georges Pompidou, Paris och The Solomon R. Guggenheim Museum, New York
Helene Schjerfbeck i Ekenäs – Ekenäs Museum
Matisse between the Wars – Museo Thyssen-Bornemisza, Madrid
Jean Dubuffet. Ein Leben im Laufschrift. Retrospektive – Kunsthalle der Hypo-Kulturstiftung, München
Marcel Duchamp: Etant donnés – Philadelphia Museum of Art
Maria Lindberg – The Center for Contemporary Art, Prag
Kandinsky. Gemälde, Zeichnungen und Druckgraphik – Städtische Museen, Jena
Kurt Schwitters in Norway – Henie Onstad Kunstsenter, Hövikodde

BILAGA 3: Förteckning över programverksamheten

FRISTÅENDE PROGRAM

- 14-29/4: *Varför är vi inte i Paradiset?* Genreöverskridande installation av Ann Jäderlund, Magnus William-Olsson, Mikael Lundberg och Agnes Monus samt inbjudna gäster med objekt, bilder, texter, uppläsningar och diskussioner. Korridoren, entré 80/60 kr. I samarbete med Svenska Akademien.
- 20/5: *Democracy will no longer be homeless.* Ett samtal mellan Anton Vidokle och Per Hasselberg om experimentella modeller för konstinstitutioner. Moderator: Nina Möntmann. Auditoriet, fri entré. I samarbete med Kungl. Konsthögskolan.
- 15-17/7: *Sthlm Jazz Fest 09.* Konserter med Amanda Sedgwick, Erik Oscarsson Quintet, Elin Larsson, Jake Shimabukuro (Haw), Magnum Myserium, Jon Hassell & Maarifa Street, Lars Jansson Trio, Stina Hellberg, Lisa Ullén & Nina DeHeney, Theresa Andersson, Nguyen Le Saiyuki Tri, Kira Kira, Dag Arnesen, Abdullah Ibrahim Trio och Susanna. Auditoriet, entré (festivalpass). I samarbete med Stockholm Jazz Festival.
- 12/9: *Konsten i Norden.* Paneldiskussion. Auditoriet, fri entré. I samarbete med Konstperspektiv.

SEMINARIER OCH KONFERENSER

- Fotografiets återfödelse? Fyra tillfällen. Auditoriet och Biografen. 850 deltagare. Fritt.
- *Re-thinking Surrealism: Shock, Disturb and Surprise.* Internationellt symposium. Några av världens främsta Dalfkännare samlades under två dagar för att belysa ny forskning kring Salvador Dalí och surrealism. I samarbete med Center for the Study of Surrealism and its Legacies, University of Manchester, Instituto Cervantes, Stockholms universitet och Södertörns högskola. Med stöd från Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond. Auditoriet. Inträde 200/100 kr. 60 deltagare.
- *Perspektiv på romantiken.* Fortbildningskurs för högstadie- och gymnasielärare i hela Sverige. I samarbete med Nationalmuseum. Fritt. 50 deltagare.
- *Vår konst publik 2009.* Seminarium arrangerat i samarbete med Museet Nationalmuseum, Riksställningar, Statens konstråd, Västra Götalandsregionen och Region Skåne i nätverket KOP (konst och publik). Plats: Skånes dansteater. 1200 kr inkl. moms. 160 deltagare.
- *Ljuset på: Carolee Schneemann.* Internationellt symposium med forskarna Kathleen Bühler, Bern och Hans Sternudd, Bern samt konstnären själv. Fritt. 300 deltagare
- *Apropå Inta Ruka.* En halvdag med Södertörns högskola, Cecilia Strandroth 20 deltagare. I Pontus Hultens visningsmagasin.
- *Apropå curering av programverksamhet.* Två timmars samtal med Konstfack, Renée Padt. 6 personer. I Pontus Hultens visningsmagasin
- *Konstnär Igor Antíc.* Ca två timmars samtal 25 personer. I Pontus Hultens visningsmagasin

PROGRAM I STUDIO

- *Looking for love.* Film- och fotopresentation av och med kollektivet Vidvinkel. 600 deltagare. Fritt
- *Desert Dreams.* Performance av och med Olav Westphalen. 150 deltagare. Fritt.
- *Väggar av Kaspar Bonnén.* Väggmålning. 1000 deltagare. Fritt
- *Geist, Glänta, OEI, Ord&Bild, Paletten, Site.* Ett samarbetsprojekt med några av Sveriges kulturtidskrifter och Kulturchock. 4 tillfällen, 450 deltagare. Fritt.
- *Critical Run.* Joggingdebatt med konstnären Thierry Geoffroy. 20 deltagare. Fritt.
- *Brasiliansk film.* Två konstfilmer från Brasilien presenterades av curator Luiz Camillo Osario, Museum of Modern Art i Rio de Janeiro. 1 kväll. 20 deltagare. Fritt.
- *Storyboard.* Dansfilm av Malin Elgán. 500 deltagare. Fritt.

PERFORMANCE

- Framför konsten. Performancevisning i samlingen av och med Charlotte Engelkes. 150 deltagare. Fritt.
- Frühstück im Grünen. Performancevisning i trädgården av och med Saralunden. I samarbete med Arkitekturmuseet. 100 deltagare. Fritt.

AFTER ART

- Andreas Gursky: Sonula Ccludens av Ann Rosén, kör- och bruskonsert. 318 personer, fritt.
- Clay Ketter: Under Ytan - samtal med Catharina Gabrielsson och Clay Ketter. I samarbete med Arkitekturmuseet. 150 personer, fritt

FILMVISNINGAR

Filmerna har introducerats av Moderna Museets personal eller speciellt inbjudna personer med anknytning till filmen. Samtliga visningar har varit fria.

- Venice West and the LA scene. Swinging in the shadows av Mary Kerr 2006
- The Cool School: Story of the Fergus Gallery av Morgan Neville 2007
- Revolving Upside Down 1969. Introduktion av Catrin Lundqvist 40 deltagare
- Wind 1968, Duet, 1972 och Waltz, 2003 av Joan Jonas. 12 deltagare
- Tabaimos filmval. 65 deltagare
- Dalí in New York 1966. Introduktion av Jack Bond 72 personer
- Destino 1946/2003 och Spellbound 1945. Introduktion av Catrin Lundqvist 45 deltagare
- Impressions de la Haute Mongolie. Hommage à Raymond Roussel, 1975. Introduktion av José Montes-Baquer. 50 deltagare
- Un Chien andalou 1929 och L'âge d'or 1930. Introduktion av Anneè Olofsson. 42 deltagare

PROGRAMVERKSAMHET FÖR BARN

- Huldafestivalen. 27 mars - 15 april. Konstnären Ilhan Koman skulpturer visades på Moderna Museet och på skutan Hulda förtöjd vid kajen på Skeppsholmen. Skolor, förskolor, Kurs i Verkstan och besökare till Familjesöndagen bjöds in att bygga skulpturer som sedan sjösattes. Båten Hulda fortsatte sedan till nio städer i Europa och resan kommer att avslutas i Istanbul 2010. I samarbete med Komanstiftelsen. 150 barn deltog på Moderna Museet.
- Spökjazz och Verkstad. 15 - 17 juli. Spökjazz på Moderna Museet för hela familjen. Barnboksförfattaren Tomas Halling läste sin egen spöksaga och Amanda Sedgwick spelade saxofon. I Verkstan målade barnen spöken. I samarbete med Stockholm Jazz Festival. Fritt, 140 deltagare.
- Stockholms kulturfestival, Blasieholmstorg. 11- 16 augusti. Moderna Museet anordnade en fotoateljé där besökarna fick porträtt fotograferade på ett annorlunda sätt. I berättartältet samtalades om ett fotografi av Christer Strömholm. Programmet var ett samarbete med Stockholmskulturförvaltning. Fritt, 1400 besökare.

ZON MODERNA

- Zon Moderna/ *Play. Vad som helst kan hända.* Konstnärlig ledare: Carin Ellberg. Vernissage 15.5, 150 deltagare.
- Zon Moderna/ *Dalí Dalí med Francesco Vezzoli. Så... Dalí who the hell is he?...* Konstnärlig ledare: Anneè Olofsson. Vernissage 12.12, 250 deltagare.